PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 60 lir — Leto XXIV. Št. 196 (7089) — TRST, sreda, 28. avgusta 1968

POLITIKA SILE JE DOŽIVELA POLOM

Sporazum o umiku čet iz Češkoslovaške in o priznanju dosedanjih voditeljev

Po vesteh Tanjuga sporazum obsega štiri določila: 1. vsi češkoslovaški ustavni in politični organi bodo svobodno opravljali svoje delo; 2. okupacijska vojska in sovjetska varnostna služba se bosta umaknili; 3. čete varšavskega sporazuma se umaknejo v treh etapah; 4. v češkoslovaškem tisku ne bo napadov na države, ki so okupirale ČSSR, vendar ne bodo uvedli cenzure tiska - Govor predsednika republike Svobode in generalnega tajnika češkoslovaške partije Dubčka - Nejasnost o izvrševanju in o priznanju 14. izrednega kongresa KPČ - Določen odpor in nevera v sprejet sporazum - Sovjetski tanki se že umikajo iz glavnih mest - Veleposlaništvo ZSSR v Pragi je trikrat zaman poskušalo sestaviti kolaboracionistično vlado

SILA NI ZMAGALA

Z naslovom «Sila ni zmagala» smo začeli današnjo stran, kar je tudi eden izmed bistvenih in optimističnih trenutkov današnjega dne. Groba sila — ne vemo, koliko tankov in koliko sto tisoč vojakov, na vsak način pa izredna vojaška moč — ni mogla premagati ljudstva, ki se je enotno borilo za svojo svobodo, za svoj samostojni napredek, za svojo pot v socializem. Vsekakor pomembna zmaga, pa čeprav je okrnjena s kompromisnimi sporazumi in čeprav jo bodo sedaj hoteli nekateri izkoriščati in izkrivljati na najrazličnejše načine.

Ena zmaga in en poraz. Poraz birokratizma, poraz «socializma» «od zgoraj», poraz «socializma», ki naj bi pomenil diktakt nekoga, ukaz narodom, delavcem, človeštvu, diktakt človeku.

Vsa ta vprašanja so še zlasti živa pri nas, med Slovenci, ki živimo v Italiji, saj smo tudi mi bistveni sestavni del naprednega toka, ki veje tudi za reševanje naših specifičnih vprašanj.

Zmaga in poraz. Češkoslovaški dogodki nas niso samo užalostili, temveč za nas predstavljajo korak nazaj in se bomo morali ponovno truditi, da ustvarimo, kot je dejal generalni tajnik češkoslovaške partije Dubček «objektivne pogoje, ki so bili že prej». Ponovno se bomo morali truditi za ustvarjanje zaupanja, za utrjevanje boljših odnosov.

Kljub vsemu in istočasno prav zaradi teh pomembnih dogodkov, pa zaupamo v resnično vrednost naprednih idej, v resnično vrednost socializma, ki je izražena z Engelsovim načelom, da ne more biti svoboden tisti človek, ki zatira svojega sodržavljana.

B. S.

SKUPNO SPOROČILO TASS IN ČTK

Uradno besedilo sporazuma med ČSSR in Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 27. — (TASS). Sovjetska agencija je objavila besedilo komunikeja o sovjetsko-češkoslovaških pogovorih:

«Od 23. do 26. avgusta letos so bili v Moskvi sovjetsko-češkoslovaški pogovori, pri katerih so sodelovali:

Sovjetski predstavniki — generalni sekretar CK KPSZ **Brežnjev**, predsednik ministrskega sveta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Kosigin**, predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR in član politbiroja CK KPSZ **Podgorni**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik ministrskega sveta RSFSR **Voronov**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Kirilenko**, član politbiroja CK KPSZ in prvi namestnik ministrskega sveta ZSSR **Poljanski**, član politbiroja CK KPSZ in sekretar CK KPSZ **Suslov**, član politbiroja CK KPSZ in predsednik centralnega sveta zveze sovjetskih sindikatov **Šeljepin**, član politbiroja CK KP Ukrajine **Šelest**, sekretar CK KPSZ **Katušev**, sekretar CK KPSZ **Ponomarjev**, obrambni minister ZSSR **Grečko** in zunanji minister ZSSR **Gromiko**.

Češkoslovaško so predstavljali predsednik ČSSR **Svoboda**, prvi sekretar CK KPČ **Dubček**, predsednik ljudske skupščine ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Smrkovsky**, predsednik vlade ČSSR in član predsedstva CK KPČ **Černik**, član predsedstva CK KPČ in prvi sekretar CK KP Slovaške **Bilak**, član predsedstva CK KPČ in namestnik predsednika slovaškega narodnega sveta **Barbirek**, član predsedstva CK KPČ **Pilar**, član predsedstva CK KPČ **Špaček**, član predsedstva CK KPČ **Švestka**, predsednik centralne kontrorevizijske komisije **Jakeš**, kandidat za člana predsedstva CK KPČ in sekretar CK KPČ **Lenart**, kandidat za člana predsedstva CK KPČ **Šimon**, namestnik predsednika vlade **Husak**, sekretar CK KPČ **Indra**, sekretar CK KPČ **Mlinař**, minister za narodno obrambo generalni polkovnik **Dzur**, pravosodni minister ČSSR **Kučera**, veleposlanik ČSSR v ZSSR **Koucky**.

Med pogajanji, v odkriti tovariški diskusiji, so razpravljali o vprašanjih v zvezi s sodobnim razvojem mednarodnega položaja, z aktivizacijo imperialističnih spletk proti socialističnim deželam, s položajem v Češkoslovaški v zadnjem času v zvezi z začasnim prihodom petih armad socialističnih držav na češkoslovaško ozemlje.

Obe delegaciji sta izrazili obojestransko čvrsto prepričanje v to, da je v sedanjem položaju predvsem treba uresničiti sklepe sestanka v Čierni na Tisi, ki so jih skupaj sprejeli, in načela formirana na posvetovanju v Bratislavi, kakor tudi oživiti praktične skle-

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRAGA, 27. — Po vesteh jugoslovanske agencije Tanjug so zaključki moskovskih razgovorov naslednji:

1. Vsi češkoslovaški ustavni organi, politične ter družbene organizacije bodo še naprej normalno in svobodno opravljali svoje funkcije v dosedanji sestavi.

2. Okupacijska vojska, vključno tudi sovjetski varnostni organi (KGB), se ne bodo več vmešavali v notranje zadeve Češkoslovaške.

3. Okupacijska vojska varšavskega sporazuma se bo umaknila iz Češkoslovaške v treh etapah: še danes se bo umaknila v nekatere vojašnice in na poligone, pozneje pa iz vse države. Na zahodni češkoslovaški meji pa bodo ostale nekatere enote sil varšavskega pakta, «dokler se ne bo utrdila češkoslovaška armada». Zaenkrat ni znano, kako dolgo bo trajalo to obdobje konsolidacije.

4. Češkoslovaška stran je obljubila, da bo poskrbela, da v tisku ne bo polemičnih člankov in napadov na države, ki so okupirale Češkoslovaško. Vendar pa ne bodo znova uvedli cenzure tiska; za izpopolnitev omenjene obljube bodo skrbele notranje sile češkoslovaških časnikarjev.

Češkoslovaški voditelji so prispeli dopoldne v Prago, kjer jih je ljudstvo čakalo in kjer so zlasti toplo pozdravili Smrkovskega pred narodno skupščino. Po vseh ulicah so vzklikali Dubčku in že v zgodnjih jutranjih urah se je zbrala množica pred Hradčani, ki je čakala, da se dvigne jambor z zastavo, kar je znamenje, da je predsednik republike prisoten v svoji rezidenci.

Dolgo časa je trajalo čakanje, govorice so pričele krožiti in končno sta spregovorila tako Svoboda kot Dubček.

Predsednik republike Svoboda, ki ima 72 let, je vidno utrujen po dolgotrajnih težavnih naporih pogajanj v Moskvi. Pri tem je bil celo objekt očitne falsifikacije, saj je sovjetska televizija objavila njegov prihod na moskovsko letališče Vnukovo, pri čemer je predvajala filmske posnetke od prej in torej v resnici ni šlo niti za poljube niti za objeme, ki smo jih videli tudi po italijanski televiziji.

Predsednik republike Svoboda je po ponovno svobodnem televizijskem omrežju izjavil naslednje:

«Dragi sodržavljani! Po štirih dneh pogajanj v Moskvi smo ponovno med vami v naši domovini. Skupaj smo se vrnili z ostalimi tovariši, Dubčkom, Černikom, Smrkovskim in drugimi. To razdobje ni bilo lahko ne za vas ne za nas. V vsakem trenutku smo bili s svojimi mislimi pri vas in nismo prenehali upoštevati, kako živite te težke dneve. Izvedeli smo z globoko žalostjo za vesti, da ste izgubili največjo dragocenost, in to za izgubo človeških življenj in predvsem za izgubo mladih življenj. Globoko smo užaloščeni in sočustvujemo z boljo njih sorodnikov in njih prijateljev.

Med našimi razpravami so nas podpirale številne manifestacije vašega zaupanja. Odkritosrčno se vam zahvaljujem za vse to. Prepričan sem, da nismo izdali vašega zaupanja. Pri vsem tem nam je pomagal vaš razum in disciplina vseh Čehov in vseh Slovakov, delavcev in pripadnikov armade. Razvoj dogodkov v naši državi v zadnjih dneh je grozil, da bo dobil tragično podobo. Kot vojak vem, do kakšnega pokola lahko privede spopad med državljani in med armado, ki razpolaga z najmodernejšimi sredstvi. Prav zaradi tega sem menil, da je moja dolžnost, da kot predsednik napravim vse, da to preprečim, da ne bi kri po neumnosti tekla med narodi, ki so vedno živeli v prijateljstvu, in da bi se bili istočasno ohranili osnovni interesi naše domovine in našega ljudstva. Kljub temu pa vam nočem skrivati stvarnosti, da bodo bridke posledice preteklosti ostale dolgotrajne.

Predsednik Svoboda je nato nadaljeval, da je «v našem interesu, da se obnovi zaupanje, da se obnovi odkritosrčno sodelovanje, ki sta združena v skupni usodi in na skupni poti». V sedanjem razdobju naše dežele nimamo drugega mesta kot v socialistični skupnosti. Že v prejšnjih izjavah sem podčrtal, da sem odšel v Moskvo v soglasju z vlado naše republike, da upoštevam kot pričetek razprave zapleten položaj glede obnovitve normalnega dela ustavnih organov in upravičene zahteve socialistične države, naše družbe in njenih voditeljev. Že iz Moskve sem vam sporočil, in kot ste lahko ugotovili sami in kot dokazuje dejstvo, da se vračam skupaj z vsemi tovariši, ki bodo sedaj obnovili svoje delo, da nadaljujejo po poti demokracije, ki ste jo podpirali z vsem svojim zaupanjem.

Prvi najpomembnejši korak je povrnitev normalnega življenja v naši domovini.

S to normalizacijo je povezan odhod čet Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav z ozemlja naše republike. Sprejeli smo načelni sporazum o postopnem in o dokončnem umiku okupacijskih čet. V pričakovanju pa je njih prisotnost politična stvarnost. Razum in disciplina, ki ste jo sedaj dokazalo, so pogoj za končno rešitev tega vprašanja. To vam pravim v polni zavesti svojih odgovornosti kot predsednik, patriot in kot vojak.

Dragi prijatelji! V zadnjih dneh ste nas kot ustavne predstavnike države in voditelje češkoslovaške komunistične partije dobesedno prekrili s poplavo svojih manifestacij zaupanja in z dokazi pripadnosti k socializmu. To je velik kapital in velika sila, na katero računamo, da bomo zadovoljili nadaljnji razvoj socializma v polnem smislu besede.

V skladu s sklepi plenuma centralnega komiteja januarja, aprila in maja letošnjega leta hočemo nadaljevati z razvojem socialističnega sistema, hočemo okrepiti njegov človečanski in demokratični značaj, kot je rečeno v akcijskem programu češkoslovaške komunistične partije in v vladni izjavi. Skupaj s celotno nacionalno fronto hočemo ustvariti naši državi resnično domovino delavcev. Niti za korak se ne bomo umaknili s te poti. Ne bomo dovolili, da bi se zlonamerno izkoriščali ti cilji. Zato moramo tudi organizirati naše nadaljnje delo.

Obračam se na vas, dragi sodržavljani, na vas delavci, kmetje, intelektualci in na vas, moji mladi prijatelji. V teh težavnih dneh vas pozivam na enotnost in vas prosim, da tudi v prihodnosti dokažete svoj razum in preudarek.»

Predsednik Svoboda je svoj govor zaključil s pozivom, da je treba združiti vse patriotične socialistične sile za blaginjo vseh narodov Češkoslovaške socialistične republike.

Na balkonu predsedniške palače v Hradčanih je danes govoril tudi generalni tajnik češkoslovaške komunistične partije Dubček, ki je opozoril, da je treba na vsak način preprečiti nove žrtve in nove izgube, saj se s tem ne bi bistveno spremenil položaj in bi se samo podaljšalo nenormalno stanje «naše domovine». Mi smo odločili, da preprečimo nadaljnje prelivanje krvi, ker pa ne pomeni, da pasivno pristajamo na obstoječe stanje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ali je po doseženem sporazumu upravičeno upanje, da takih prizorov v Pragi ne bo več?

GOVOR SEKRETARJA LONGA NA ZASEDANJU CK KPI

«Obsodili smo vojaški vdor v ČSSR ker smo proti kršitvi neodvisnosti»

Longo je navedel deklaracijo vlade SZ iz l. 1956, v kateri je med drugim rečeno, da smejo biti na ozemlju kake države tuje čete samo s privoljenjem ustavnih organov te države

RIM, 27. — Na zasedanju centralnega komiteja KPI je danes govoril samo partijski sekretar Luigi Longo. Nato je CK svojo sejo prekinil. Razprava se bo nadaljevala jutri zjutraj.

V poročilu o stališču KPI do dogodkov v ČSSR je Longo najprej izrazil zadovoljstvo za doseženi sporazum med sovjetskimi voditelji in voditelji ČSSR, katerim je želel, da «bi se mogli čimprej lotiti dela za odstranitev globokih posledic, ki jih je pustila za seboj sovjetska vojaška intervencija». Prav tako je izrazil upanje, da bodo zadnji dogovori omogočili ČSSR in KPČ nadaljevati v «polni avtonomiji in premočrtno» obnovitveno delo, ki se je začelo januarja letos. Odmevi na zadnje dogodke bodo še dolgotrajni in dolžnost vsake partije je razumeti nauk, ki izhaja iz te «tragične napake».

«Naše ostro nesoglasje in kritika vojaške intervencije SZ izhajata iz načelnih in splošno političnih stališč. Nam je jasna odgovornost SZ in KP SZ v tem odločilnem spopadu. Moremo tudi razumeti skrbi sovjetskih tovarišev, a se ne strinjamo z vojaškim posegom v ČSSR».

Longo je nato orisal potek demokratizacije in smernice KPČ. «Ne moremo reči, če so bile v uresničitvi teh smernic prisotne tudi šibkost in neodločnost, a vseeno menimo, da so smernice novega vodstva KPČ pozitivne in pravilne.

Toda novo vodstvo je potrebovalo časa, potrpljenja in vztrajnosti tudi pri preprečevanju anarhičnih tendenc in napak. V vseh razgovorih, ki smo jih imeli tudi s sovjetskimi tovariši, in iz odgovorov, ki smo jih prejeli na naša vprašanja, smo si ustvarili sliko, da obstajajo stališča nekaterih skupin, s katerimi se je treba spoprijeti. Smo pa bili mnenja, da je to bila dolžnost partijskega in državnega vodstva KPČ.»

Po Bratislavi, ki jo Longo ne more imeti za kratko premirje, je v sledečih dneh ostalo stanje nespremenjeno. «Ni bilo takih sprememb, ki naj bi kazale na nevarnost protirevolucionarnega državnega udara ali na izstop ČSSR iz socialistične skupnosti. Katastrofalna hipoteza, ki je bila sprejeta kot osnova intervencije, se nam ne zdi osnovana, kakor tudi ne mislim, da je mogoče sklicevanje na 'boleče nujnost', kot v madžarskem primeru. KPČ bi morala najti v sami sebi, v delavskem razredu in ljudstvu nujne sile za obrambo in razvoj socializma v deželi.

Čeprav se strinjamo z načelom, da ni usoda socializma v kaki deželi samo stvar komunistov te dežele, menimo, da ni mogoče izkoristiti tega načela, za vmešavanje (in toliko manj za vojaške posege) v notranje dogajanje kake KP ali države. Mi smo zato obsodili vojaški vdor v ČSSR, ker ne sprejemamo kršitev neodvisnosti in suverenosti držav in suverene avtonomije vsake KP.»

Longo je nato polemiziral s socialisti in demokristjani, ki bi, po njegovem mnenju, radi prevrnili volilne rezultate 19. maja in izkoristili priložnost za organizacijo široke antisovjetske kampanje.

Češkoslovaška kriza ponovno odkriva aktualnost razprave o «razvejanosti socialistične življenjskosti in socialistične demokracije v socialističnih državah». «V imenu internacionalizma ponavljamo točno kritiko socialističnim državam, ker se zavedamo, da socializem ne more tekmovati s kapitalizmom samo v gospodarskem smislu: povezati mora svoj prestiž z globoko in popolno rešitvijo vprašanj svobode. In prav to prepričanje je bilo povod, da smo od vsega začetka podprli 'novo pot' češkoslovaškega vodstva.»

Longo je končno spomnil na deklaracijo vlade SZ z dne 30. oktobra 1956. «Upam, da se bodo povrnili čimprej k duhu te izjave, ki med drugim trdi, da smejo biti na ozemlju kake države razmeščene tuje čete samo s privoljenjem ustavnih organov teh držav.»

V samih vrstah partije so stališča KPI izzvala živahne razprave in določene dvome pri nekaterih starejših tovariših, kar zahteva razjasnitveno diskusijo, ki naj onemogoči protisovjetske izpade, a hkrati ustvari enotnost na osnovi partijskih stališč.

Končno je Longo izjavil, da se strinja s predlogom francoske KP o morebitnih sestankih evropskih KP ali partij kapitalističnih držav.

Kot poroča v svoji današnji izdaji tednik «Vita», je poveljstvo karabinjerjev zaključilo disciplinsko preiskavo proti šestim generalom, ki so napisali v času najhujših polemik o delu «SIFAR» grozilno pismo generalu Manesu, ki je kot znano nasprotoval De Lorenzu, tedanjemu vrhovnemu poveljniku karabinjerjev in neposredno odgovornemu za povezavo med obveščevalno službo in karabinjerji. Iz preiskave izhaja, da je šesterica generalov po naročilu generala De Lorenza napisala grozilno pismo. Zato so bili kaznovani s tridnevnim navadnim priporom.

Kaznovani generali pripadajo najvišjim činom današnje karabinjerske hierarhije in obveščevalne službe, in so: Vittorio Fiore, G. Cento, A. Markert, V. Bianco Mengotti, D. Javarone ter gen. Celi.

Komentar «Borbe»

(Od našega dopisnika)

Jutrišnja Borba v svojem uredniškem komentarju o sporazumu v Moskvi ugotavlja, da bo edino praksa lahko pokazala, koliko velja ta sporazum, ki je bil dosežen pod zelo neugodnimi pogoji in okoliščinami z zastopniki Češkoslovaške, katerih dežela je bila neizzvano in nasilno okupirana. Poleg tega kršitev svečano danih obljub in izjav in celo svečano podpisanih skupnih dokumentov (op. dop. od strani petih držav varšavskega pakta — Borba aludira na sporazume, dosežene v Čierni ob Tisi in v Bratislavi) zahteva neobhodno opreznost in merjenje vrednosti sporazuma edino po njegovi praktični vrednosti.

Sporazum v Kremlju je kompromisen, nadaljuje «Borba», in kot tak ne more imeti trajnega značaja. To ni bil dogovor enakopravnih, ki na enak način upoštteva skupne interese, zato bo normaliziranje stanja na Češkoslovaškem, ki je nastalo z invazijo, in njenih odnosov z državami, ki so intervenirale, odvisno izključno od tempa ocenjevanja vseh negativnih posledic, ki jih je invazija izzvala.

Vendar se že lahko reče, da je politika sile utrpela polom. Ta po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Odmevi in komentarji v Jugoslaviji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Vest, da so se pogajanja v Moskvi končala in da je dosegel sporazum med Češkoslovaško in sovjetsko delegacijo o rešitvi češkoslovaške krize, je povzročil neupravičen navdih petih držav varšavskega pakta na Češkoslovaškem, je jugoslovanska javnost sprejela z olajšanjem, čeprav s popolnim zadovoljstvom. Čeprav se je, realistično gledano, pričakovalo, da Sovjeti že zaradi prestiža ne bodo pristali na vse češkoslovaške zahteve in da je uspeh razgovorov edino mogoč v kompromisni rešitvi, je vendarle nekako soglašati z določbami o umiku čet varšavskega pakta iz Češkoslovaške. Pa čeprav je sovjetska stran pristala na vse druge češkoslovaške zahteve.

S pristankom, da vsi dosedanji organi politične in družbene organizacije nemoteno nadaljujejo svoje delo in priznanje pravice Češkoslovaški na samostojno pot socialističnega razvoja je Sovjetska zveza neposredno priznala, da je bil udor čet varšavskega pakta, da domnevno rešili češkoslovaško kontrarevolucijo, velika napaka. Namera Sovjetske zveze in njenih satelitov, da se s silo prisili Češkoslovaško, da opusti pot, na katero je stopila januarja tega leta, se je izjalovila zaradi enodušnega odpora češkosolvaških komunistov in celotnega češkoslovaškega ljudstva. «Blitzkrieg» sil varšavskega pakta tokrat ni uspel z razliko od leta 1956 na Madžarskem, ko je intervencija sovjetskih čet razbila komunistično partijo Madžarske, je okupacija Češkoslovaške cementirala enotnost partije in ljudstva, da okupator ni mogel najti niti pešcice kolaborantov, ki bi bili pripravljeni sodelovati z njim.

Prav tako popoln neuspeh je doživela tudi politika okupatorjev «divide et impera», ki je šla za tem, da s podpihovanjem starih preživelih tendenc nekaterih Slovakov ločijo Slovaško od Češke.

Po vesteh dopisnika Tanjuga iz Prage je prva reakcija Čehov in Slovakov, da je potrebno odkrito preučiti stanje ne le samo na Češkoslovaškem, temveč v celem delavskem gibanju. Izhod iz situacije je po njihovem mnenju ne le v umiku vseh tujih čet, temveč v odkritem priznanju težke napake in zablode prizadejane z nesmiselno okupacijo Češkoslovaške. To je edina pot, da se z zastave komunizma spere težak madež in popravi ogromna škoda, ki jo je okupacija Češkoslovaške prizadejala gibanju, h kateremu tudi sami okupatorji pripadajo.

Češkoslovaške radio postaje so danes popoldne objavile prve negativne reakcije nekaterih partijskih organizacij in vodstev delovnih kolektivov, ki ne soglašajo z nekaterimi določili moskovskega sporazuma, posebno glede postopnega umika okupacijskih čet. Z razburjanjem in nezadovoljstvom smo poslušali skupno sporočilo o razgovorih naše delegacije v Moskvi, se ugotavlja v poročilu delovnega kolektiva radia Ostrava. V sporočilu se poudarja, da so razgovori v Moskvi potekali na neenakopravni osnovi in pod pritiskom, da to niso bili razgovori enakopravnih partij, ki edino lahko sklepajo sporazume. V sporočilu se poudarja stališče predsedništva oblastnega komiteja Komunistične partije Češkoslovaške v Ostravi in ostalih oblastnih komitetov, ki odbijajo priznanje sporazuma, dokler ga ne odobri celotno češkosolvaško ljudstvo. Komunisti in ostali delavci radio postaje Ostrava zahtevajo brezpogojni in takojšnji umik okupacijskih sil.

Radio Plzen je prav tako v svoji oddaji objavil številne zahteve iz raznih zahodnih krajev o takojšnjem umiku vseh okupacijskih čet. To zahtevo med drugim postavljajo zastopniki partijske in sindikalne organizacije tovarne Škoda, delavci ostalih tovarn Plzna, pisatelji itd. Tudi napovedovalec radia Vzhodne Češke postaje je v poročilu prebral več podobnih zahtev da se takoj umaknejo čete, istočasno izražajo polno podporo sklepom 14. kongresa Komunistične partije Češkosolvaške. Partijski komite v Brnu je prav tako po poročilu svobodnega češkega radia objavil izjavo, ki vztraja na brezpogojnem popolnem umiku okupacijskih čet. Mnogo radijskih postaj opozarja občane, naj ohranijo mir in naj ne delajo ničesar, kar bi lahko povzročilo prelivanje krvi.

Člani češkoslovaške vlade, ki so se zatekli v Beograd, so ob vesti o vrnitvi češkoslovaške delegacije iz Moskve v Prago s proglasom pozdravili ta akt kot pomemben korak k obnovitvi normalnega delovanja vlade, ljudske skupščine, centralnega komiteja KP Češkoslovaške in centralnega odbora Ljudske fronte ter izrazili pripravljenost, da se vključijo v delo vlade pričakujoč navodil od predsednika vlade Černika.

BOŽO BOŽIČ

NADALJEVANJA

SPORAZUM

Dubček je podčrtal, da so prepričani, da bodo našli sredstva in možnosti, da se najde način, da se v celoti normalizira položaj.

Generalni tajnik je podčrtal, da je sedaj najpomembnejši sporazum o postojnem umiku čet in da je vsako nezaupanje glede tega vprašanja neupravičeno in celo nevarno. Dejal je, da so se dogovorili, da se bodo čete takoj umaknile iz mest in naseljenih krajev. Vendar pa ti sporazumi zavise od možnosti utvarjanja normalnih delovnih pogojev. Dubček je tudi dejal, da so se že včeraj določeni oddelki pričeli z umikati.

Tudi Dubček je pozval na mir in zaprosil vse tovariše, da preprečijo provokacije, ki bi lahko bile nevarne za socializem, saj je sedaj bistven mir in zavestna disciplina vseh, kot je bilo to do sedaj.

Dejal je tudi, da bo treba «začasno omejiti določene svoboščine», nato pa je vzkliknil: «Verjemite nam, da smo ostali zvesti svojim ciljem in da se od njih nismo oddaljili. Toda pot bo daljša, kot smo prej mislili.»

Iz češkoslovaških virov se je zvedelo, da je sovjetsko veleposlaništvo v zadnjih dramatičnih dneh trikrat poskusilo postaviti kvizlinško vlado, kar pa jim ni uspelo, in da so šele nato pristali na pogajanja.

Potem je skušala sovjetska ambasada formirati vlado, ki bi bila blizu januarskemu kurzu in v kateri bi bilo nekaj ministrov namesto zarotnikov. Toda niti en minister ni hotel sodelovati v taki vladi, ker je predsednik Svoboda potrdil, da ne bo podpisal nobenega dekreta o imenovanju vlade, ker je edina legalna vlada tista, ki jo vodi predsednik vlade Černik.

Po tem drugem poskusu je spodletel še tretji poskus, formirati «začasno vlado delavcev in kmetov». Šele po teh treh neuspehih je sovjetska vlada sprejela predlog za razgovore s češkoslovaško delegacijo, ki jo je vodil predsednik republike Svoboda. Te informacije je posredovala svobodna agencija ČTK.

Na splošno pa obstajajo glede zaključkov razgovorov dokaj različna mnenja. Po vesteh agencije Tanjug je Sovjetska zveza ponudila Češkoslovaški posojilo, s katerim naj bi nadoknadila velike materialne žrtve, ki jih je prizadela okupacija. Po podatkih agencije Tanjug so okupatorji ubili na ozemlju ČSSR 122 ljudi, nekaj manj kot tisoč pa so jih ranili. Škoda, ki jo je povzročila okupacija petih držav članic varšavskega pakta, pa znaša dnevno 9,3 milijone dolarjev.

Tako iz govora Dubčka kot iz govora Svobode je opazno še eno nerešeno vprašanje, ki je bistvenega značaja. V nobeni uradni izjavi ni omenjen 14. izredni kongres češkoslovaške komunistične partije ,ki se je vršil tajno in ki je izvolil nov CK in novo predsedstvo z Dubčkom na čelu. Poročilo iz Moskve sicer govori o legalizaciji obstoječih oblasti, pri čemer pa ni povsem jasno, ali gre za organe, ki so izšli iz tega kongresa, ali so Sovjeti zahtevali vključitev nekaterih starih kompromitiranih članov CK. Značilno pa je dejstvo, da poročilo iz Moskve (Tass) omenja tudi stare člane CK, češkoslovaška uradna poročila pa jih niti z besedico ne omenjajo. Po drugih vesteh so ti člani ostali v Moskvi in se niso vrnili v Češkoslovaško.

Češkoslovaški radio je sporočil, da sta ostala v Moskvi tudi obrambni minister Džur in češkoslovaški predstavnik Husak, ki se bosta dogovarjala o nadaljnjih korakih za normalizacijo položaja.

Položaj v Pragi se je skoraj povsem normaliziral, čeprav vlada še precejšnja napetost in določena bojazen.

URADNO BESEDILO

pe, ki izhajajo iz doseženih sporazumov med pogajanjem.

Sovjetski delegati so povedali, da sprejmejo in podpirajo stališča voditeljev KPČ in ČSSR, ki izhajajo iz sklepov, sprejetih na januarskem in majskem plenumu CK KPČ, za izpolnitev metod vodenja družbe, razvoja socialistične demokracije in krepitve socialističnega sistema na osnovi marksizma-leninizma.

Dosegli so sporazum o ukrepih, ki je njihov cilj čim hitrejša normalizacija položaja na Češkoslovaškem. Češkoslovaški voditelji so sovjetsko stran obvestili o planiranih hitrih ukrepih, ki bi jih v tem smislu izvedli.

Češkoslovaška stran je izjavila, da bo vsaka aktivnost partijskih in državnih organov na vseh področjih usmerjena k zagotovitvi akcijskih ukrepov, ki bodo služili socialistični oblasti in vodilni vlogi delavskega razreda in komunistične partije kakor tudi interesom razvijanja in krepitve prijateljskih odnosov z narodi SZ in vse socialistične skupnosti.

Sovjetski voditelji so izrazili soglasno težnjo narodov ZSR po prijateljstvu in bratstvu z narodoma ČSSR in potrdili, da so pripravljeni najširše in najiskreneje sodelovati na osnovah medsebojnega spoštovanja enakopravnosti, teritorialne nedotakljivosti, neodvisnosti in socialistične solidarnosti.

Čete zavezniških dežel, ki so začasno stopile na ozemlje ČSSR, se ne bodo vmešavale v notranje zadeve Češkoslovaške. Dosegli so sporazum o pogojih umika teh čet z njenega ozemlja v skladu z ukrepi za normalizacijo položaja na Češkoslovaškem.

Češkoslovaška stran je delegate obvestila, da je vrhovni poveljnik češkoslovaških oboroženih sil svojim enotam ukazal, naj ne dovolijo incidentov in konfliktov, ki bi lahko ogrozili mir in družbeno ureditev. Prav tako je izdal vojaškemu poveljstvu Češkoslovaške, naj bo v stiku s komandami zavezniških čet.

V zvezi z razpravljanjem o položaju na Češkoslovaškem v varnostnem svetu OZN so predstavniki ČSSR izjavili, da Češkoslovaška varnostni svet ni prosila, naj postavi to vprašanje na svoj dnevni red, in da zahteva, naj ga umaknejo z dnevnega reda.

Voditelji KP SZ in voditelji KPČ so potrdili, da bodo v mednarodni areni temeljito izvajali politiko, ki bo ustrezala interesom krepitve solidarnosti socialistične skupnosti in obrambi miru na mednarodni varnosti.

Sovjetska zveza in ČSSR se bosta, kakor doslej, odločno upirali militarističnim, revanšističnim in nacionalističnim silam, ki težijo k temu, da bi spremenile rezultate druge svetovne vojne in spodkopale nedotakljivost sedanjih evropskih meja. Ponovno so potrdili pripravljenost, da bodo v celoti izvajali vse obveznosti, ki so jih prevzeli na osnovi multilateralnih in bilateralnih sporazumov, sklenjenih med socialističnimi državami, da bodo krepili obrambno moč skupnosti in povečali učinkovitost varšavskega sporazuma.

Pogajanja so potekala v ozračju odkritosti, tovarištva in prijateljstva».

KOMENTAR

litika se je zlomila na enotnem in hrabrem odporu vsega ljudstva, delavskega razreda in komunistične partije Češkoslovaške, na odporu skoraj celotnega mednarodnega delavskega gibanja in naprednih sil sveta. Podpora, ki so jo v teh težkih dneh Čehi in Slovaki dali svojemu legalnemu vodstvu, je jamstvo, da bo Češkoslovaška nadaljevala po poti demokratičnega preporoda, svoje socialistične družbe proglašene na januarskem plenumu CK KP Češkoslovaške. Umik s te poti bi pomenil najtežjo katastrofo.

Ni dvoma, nadaljuje «Borba», da se najširši sloji Čehov in Slovakov zavedajo te resnice. Edino s tem se lahko objasni enotnost ljudstva, vztrajnost in brezkompromisnost v odporu proti okupaciji in vsiljevanju tuje volje. V tem spoznanju je majhen delaven in miroljuben narod črpal svojo silo za odpor, silo, da ostane dostojanstven in discipliniran, da onemogoči provokacije, da prisili veliko silo in njene pomagače k iskanju rešitve v kompromisu.

Izpostavljeni nezaslišanim preizkušnjam, poniževanju, pritisku gole sile niso Čehi in Slovaki izgubili vere v socializem in njegove ideale, temveč so na najbolj dramatičen način pokazali, da jim nihče ne more odvzeti pravice do demokratične socialistične družbe, kakršna jim ustreza, pravice do samostojne izgradnje socializma. V tej težki krizi so se smotri demokratičnega socializma uveljavili z velikimi žrtvami in naporom delavskega razreda, komunistov in ljudstva Češkoslovaške, zaključuje «Borba». B. B.

BURNA DEMOKRATSKA KONVENCIJA V CHICAGU

Program demokratske stranke odobrava Johnsonovo politiko

Predsednik ZDA bo na konvenciji slavil svojo šestdesetletnico

CHICAGO, 27. — V Chicagu, kjer ga tukajšnji tisk zaradi močnih vojaških in policijskih varnostnih sil imenuje «ameriška Praga», se je sinoči začela konvencija demokratske stranke v znamenju hude razcepljenosti vladajoče ameriške stranke. Delegacije so si močno v laseh zaradi Vietnama, sestave in polnomočja predstavništev iz več držav rasističnega Juga in, kar je poglavitno,zaradi osebnosti, ki naj bi starnko vodila na novembrskih predsedniških volitvah.

Značilne za to ozračje so samozavest verjetnega predsedniškega kandidata «južnjakov», ostra opozicija mirovnih kandidatov Mc Carthyja in McGoverna ter čedalje trdnejše prepričanje, da Humphrey ni zmožen niti združiti stranke niti ji zagotoviti zmage na volitvah.

Ena izmed najnovejših anket kaže, da bi republikanec Richard Nixon «potolkel» Humphreya na volitvah z razmerjem glasov 2:1.

Večina delegatov ni pripravljena, kot kaže, podpreti kandidature Eugena McCartyja zaradi njegove radikalne kritike dosedanje Johnsonove zunanje politike, pa čeprav ga imajo sicer za močnejšega kandidata, kot je Humphrey.

Zato je trenutno močnejša pobuda, da bi za predsedniškega kandidata določili Edwarda Kennedyja, najmlajšega brata tragično preminulih Kennedyjev Johna in Roberta.

Kennedy, ki ni navzoč na konvenciji, je včeraj po telefonu sporočil svojim pristašem, da «ni kandidat», dal pa je vedeti, da kandidature ne bi odklonil, če bi ga konvencija pozvala, naj jo sprejme v prid stranke in države. Docela negotovo je, ali se bo na konvenciji utrgal «kennedyjevski plaz». Če bo Humphrey pomiril nezadovolne konservativce z Juga, bo lahko računal s potrebno večino delegatskih glasov. Kennedyjevci in liberalni uporniki upajo, da bodo Humphreya zaustavili pri prvem glasovanju.

Današnje prvo zasedanje konvencije se je začelo v hudo razburkanem ozračju, bodisi znotraj kot zunaj konferenčne dvorane, kjer je kakih tri tisoč demonstrantov vzklikalo Ho Či Minhu ter na spomeniku ameriškemu junaku Johnu Loganu izobesilo zastavo Severnega Vietnama. Policija je na demonstrante metala solzilne bombe. Kakih 40 ljudi je bilo ranjenih, kakih 50 pa aretiranih.

Vroče ozračje, kot smo dejali, tudi v konferenčni dvorani, kjer je prišlo do ostrega spora glede zakonitosti delegacij Georgije, Texasa, Alabame in North Caroline. Diskusija o tem problemu se je tako razživela, da so morali prekiniti sejo in jo odložiti na poznejšo uro.

Pred tem je konvencija z veliko večino odobrila razveljavljenje določbe, po kateri so morali vsi člani ene delegacije voliti za kandidata, ki ga je določila večina delegacije.

Hawajski delegat Daniel Inouye je nato orisal program stranke, ki v bistvu odobrava Johnsonovo politiko. Inouye je dejal, da je treba okrepiti obrambno moč ZDA, da bo država še vedno vojaško podpirala Izrael in da je treba čim prej priti do konca vietnamske vojne. V tej zvezi demokratska stranka odklanja možnost dokončne vojaške zmage, pač pa je za «častno in trajno rešitev, ki naj upošteva pravice vsega vietnamskega ljudstva».

Danes zvečer bo dospel v Chicago tudi ameriški predsednik Johnson, ki bo tu slavil svoj šestdeseti rojstni dan. Kot je znano, je Johnson prvotno izjavil, da bo delom konvencije sledil po televiziji iz svojega «rancha» v Texasu.

Zaradi neozdravljive tvorbe

Smrt princese Marine Kentske

LONDON, 27. — Iz Kensington Palace so danes javili, da je ob 11.40 po krajevnem času umrla v starosti 61 let princesa Marina Kentska. Poročilo, ki sta ga podpisala njena osebna zdravnika, navaja, da je Marina Kentska bolehala za tvorbo na možganih, ki jo ni bilo mogoče odpraviti s kirurškim posegom, in da se je njeno stanje v zadnjih 24 urah močno poslabšalo.

STOLPEC INA

KLJUČ ŽELEZNE BLAGAJNE

Kako bi dosegli, da bi imeli o pravem času na razpolago primerno vsoto denarja, s katero bi rešili najvažnejša materialna vprašanja življenja?

Na žalost ni mnogo takih, ki bi lahko brez obotavljanja in negotovosti pravilno odgovorili na to vprašanje, ni pa malo takih, ki sploh ne bi znali odgovoriti.

Na vprašanje znajo brez dvoma pravilno odgovoriti tisti, ki so si pravočasno oskrbeli «ključ železne blagajne». To so vsi tisti, ki so med raznimi oblikami življenjskega zavarovanja izbrali tako imenovano «mešano» obliko, to se pravi tisto, ki jo najraje izbere preko polovice vseh zavarovancev na svetu.

Ko podpišete tako «mešano» polico, je prav tako, kot če bi spravili v železno blagajno (železno blagajno INA) vsoto, prav vso zaželeno vsoto. To železno blagajno lahko odprete samo vi ali vaši dediči, ker obstaja samo en ključ, ki jo lahko odpre — vaša polica — ključ pa, dokler živite, imate vi. Odprite torej vi sami železno blagajno, ko boste dosegli tisto starostno dobo, pri kateri, navadno, delo začenja postajati breme; vsekakor pa bodo železno blagajno mogli odpreti vaši dragi v trenutku največje stiske.

Karkoli bi se v vašem življenju zgodilo, je tista vsota v železni blagajni, pripravljena za uporabo: služila vam bo za dopolnitev vsote (pokojnine), ki vam pripada od obveznega zavarovanja in vam tako omogočala preživljati vedrejše dni na starost; obenem pa bo dragocena pomoč vašim družinskim članom v nepričakovanih težkih okoliščinah.

Če se zavarujete s tako polico, pomeni da se osvobodite velikih skrbi in lahko mirneje živite.

Ne mislite, da so zato potrebne velike žrtve! To vam pokažemo s primerom. Tridesetletni človek si lahko zagotovi za čas, ko bo dosegel starostno dobo 60 let, 4 milijone lir, če vplačuje mesečno 10.000 lir (malo več kot 300 lir dnevno) največ 30 let. Ko doseže 60 let, bo dvignil svoje 4 milijone (in odgovarjajoče obresti). Lahko pa se tudi dogovori, da mu jih izplačujejo kot življenjsko rento. Če pa zavarovanec ne bi dosegel določene starostne dobe, bodo sorodniki (ali druge osebe, ki jih sam določi), takoj dvignili 4 milijone lir, ki tudi niso podvržene zapuščinskemu davku.

Imeli smo že priložnost povedati, da je z zakonom določeno, da vsak zavarovanec lahko odbije od vsote prijavljenih dohodkov za dopolnilni in družinski davek vse obroke, ki jih letno plačuje za svoje življenjsko zavarovanje, tako, da plača manj davka kot tisti, ki niso zavarovani.

Zahtevajte, brezobvezno, nadaljnja pojasnila! Agencije INA so vam povsod na razpolago, da vas pouče in vam svetujejo. Lahko nam pa tudi pošljete priloženi odrezek, ki ga prilepite na poštno dopisnico. Dobili boste vsa pojasnila in novice, ki jih želite izvedeti.

KDOR DOBRO PRERAČUNA SE ZAVARUJE INA

Ime .....
Priimek .....
Ulica .....
Poštni kodeks in mesto .....
Pokrojina .....

Spoštovani
ISTITUTO NAZIONALE
DELLE ASSICURAZIONI
Via Sallustiana 51
00100 ROMA

PD/23

GLASOVI PO SVETU O ČEŠKOSLOVAŠKIH DOGODKIH

Intervju Rogera Garaudyja kamen spotike za KP Francije

Očiten razcep med francoskimi komunisti - Odpovedani koncerti zbora Rdeče armade v Angliji - Popolnoma na strani Moskve je Kuba

PARIZ, 27. — Zaradi češkoslovaških dogodkov je francoska komunistična partija zašla v krizo. Sicer ni to novost, saj je marsikdo predvideval, da bo sovjetski vojaški poseg v ČSSR pustil resne posledice v vrstah zahodnih komunističnih partij. Danes pa imajo v Parizu dokaze, da obstajata v političnem uradu KPF dve struji: ena je absolutno na strani Dubčkove politične linije, druga pa je na strani Moskve.

To stanje je prišlo na dan po objavi intervjuja člana politbiroja partije Rogerja Garaudyja češkoslovaški tiskovni agenciji ČTK. Garaudy je izjavil, da bi morala francoska komunistična partija vzeti Češkoslovaško za vzor. Ta izjava ni ugajala drugim članom političnega urada, ki so danes popoldne objavili poročilo, v katerem je rečeno, da ne soglašajo z Garaudyjevim intervjujem. Politični urad KPF, pravi poročilo, želi pojasniti, da intervju predstavlja osebno mnenje avtorja. Nekatere pripombe Garaudyja se ne istovetijo s tistimi, ki sta jih objavila centralni komite partije in politični urad v svojih izjavah in resolucijah. Ta mnenja predstavljajo nedovoljeno vmešavanje v notranje zadeve bratskih partij.

V intervjuju agenciji ČTK je Garaudy vztrajal pri trditvi, da je Dubčkov režim model in da je akcijski program, ki ga je spomladi sprejela češkoslovaška komunistična partija, vzbudila zanimanje pri francoskih komunistih, ker je odpiral možnost proučevanja oblik ekonomske, politične in kulturne organizacije socializma v državi, kot je Francija, ki je bila močno industrializirana še pred rojstvom socializma in ki je imela tradicije malomeščanske demokracije.

Resolucije, ki jih je v prejšnjih dneh objavila KPF, so sicer obsojale sovjetski vojaški poseg, vendar so podčrtovale nevarnost poskusov praške vlade, katero obtoževali šibkosti do protirevolucionarne dejavnosti. Garaudy pa soglaša na celi črti s češkoslovaškimi tovariši.

Proti večeru je KPF objavila poročilo, v katerem pravi, da je treba sprejeti dosežen sporazum med Sovjeti in Čehoslovaki kot pozitivno dejanje. Politični urad, pravi poročilo, bo izrekel svoje dokončno mnenje po natančni proučitvi sporazuma na podlagi informacij, ki jih bo dobil.

BONN, 27. — Funkcionar češkoslovaške carine obmejnega prehoda Weidhaus je javil namškim obmejnim organom, da od 10. ure dalje ne bo dovoljen vstop v ČSSR niti potnikom z diplomatskim potnim listom. Podobna obvestila so dobili organi na dveh prehodih na češkobavarski meji. Češkoslovaški funkcionar je opozoril, da je stalno v uradih za pregled potnih listov ruski častnik, pa čeprav je materialni pregled teh dokumentov še vedno v rokah češkoslovaških obmejnih organov. To pomeni, da bodo lahko samo češkoslovaški državljani, ki se vračajo domov, prestopili mejo ČSSR.

LONDON, 27. — Po posvetovanju s Foreign Officeom in sovjetskimi diplomatskimi predstavniki v Londonu so organizatorji dokončno odpovedali koncerte zbora Rdeče armade, ki bi morali biti na sporedu od 9. septembra dalje v Royal Albert Hallu v Londonu. Organizator Victor Hochauser je izjavil, da bodo vrnili denar tistim, ki so že kupili vstopnice. Pripomnil pa je, da bodo koncerti pianista Svjatoslava Richterja ter violinista Davida Ojstraha in Mstislava Rostropoviča po predvidenem sporedu.

RIO DE JANEIRO, 27. — «Ne obstaja ne vzrok ne izgovor, ki bi upravičeval invazijo ČSSR s strani članov varšavskega pakta», je izjavil brazilski pisatelj Stalinov nagrajenec Jorge Amado, ki je živel v Pragi od 1948 do 1952. Po njegovem mnenju pomeni izvazija Češkoslovaške «povratek k stranu, diktaturi in krivici». Države varšavskega pakta, je izjavil, so kršile najbolj sveto načelo, to je pravico narodov, da si sami krojijo usodo. «Molčati danes,» je še dodal Amado, «bi pomenilo stopiti v vrste sokrivcev, nepravičnosti, diktature in nocenljivega nasilja proti miroljubnemu narodu in proti resničnemu socializmu.»

BUENOS AIRES, 27. — Zveza za mednarodno pravo je včeraj otvorila 53. kongres s pozivom Združenim narodom, «naj na miren način vzpostavijo suverenost in neodvisnost ČSSR». Proti resoluciji sta bili le sovjetska in francoska delegacija. Francoski predstavnik je izjavil, da je bilo jedro resolucije bolj politično kot juridično.

CIUDAD MEXICO, 27. — Mednarodna zveza za človečanske pravice, ki ima sedež v Ciudad Mexicu, je javila, da je zaprosila britanskega filozofa Bertranda Russella, naj organizira proces proti Sovjetski zvezi zaradi napada na ČSSR. Kot je znano, je Bertrand Russell predsednik «sodišča za vojne zločine». V poslanici izvem je rečeno med drugim: «Predlagamo vam, naj sodišče za vojne zločine, ki je že razpravljalo o predsedniku Johnsonu za zločine v Vietnamu, sedaj uvede proces proti voditeljem Moskve, Poljske, Bolgarije, Madžarske in Nemške demokratične republike». Zveza nadalje zahteva, da «je treba preprečiti fašizem rdeče buržoazije iz Moskve».

KAIRO, 27. — Uradni krogi ZAR se še niso izjasnili o češkoslovaškem vprašanju. Kairski tisk zelo objektivno objavlja vesti z obeh strani. Posebno «Al Ahram» objavlja dnevno (baje po točnih navodilih) pregled razvoja položaja v vseh njegovih vidikih.

Kairski radio je med drugim pripomnil, da je češkoslovaška kriza posledica jaltskih sporazumov za določitev vplivnih področij, zaradi česar tudi Amerika nosi, čeprav indirektno, odgovornost za sedanji položaj. Radio je navedel tudi vse ameriške pobude na svetu «za obrambo imperialističnih interesov ZDA».

VZHODNI TISK O ČEŠKOSLOVAŠKIH DOGODKIH

«Šlo je za široko mednarodno gospodarsko-finančno zaroto»

Olimpijski prvak Zatopek - «sovražnik socializma, SZ in NDR» V Varšavi ilegalni letaki z obsodbo vdora Poljske v ČSSR

MOSKVA, 27. — Vsi sovjetski časniki obširno razpravljajo o položaju v ČSSR, vendar v glavnem le zaradi potrditve zadržanja in stališč, ki so jih zavzeli v prejšnjih dneh. «Žalostno je ugotavljati,» pravi Komsomolskaja Pravda, «da zdrave sile naroda niso mogle same obračunavati z notranjimi sovražniki in so kot pasivni gledalci prisostvovale frontalni ofenzivi teh za osvojitev oblasti.» Časnik dodaja, da so se protirevolucionarne sile poslužile številnih poštenih oseb, ki so se nehote umazale z blatom protisocialistične in protisovjetske propagande.

Sovjetska Rusija pa zavrača trditev, da bi bila gospodarska pomoč Zahoda potrebna češkoslovaškemu gospodarstvu in nadaljuje, da se je Zahod v svoji korupcijski gospodarski politiki obračal k nekaterim skupinam v ČSSR, katerim je načeloval Šik in drugi, ki so bile pripravljene za borih 30 denarjev prodati svojo državo. Z navedbo nekaterih vesti iz Zahoda, češ, da je predsednik ministrskega sveta Černik proučeval možnost posojil tako s strani posameznih kapitalističnih držav (Francija, Italija, Belgija in Avstrija), kakor s strani mednarodne banke za obnovo in razvoj, ki je «še posebno nevarna, ker daje posojila le proti gotovim informacijam strateške narave, kar je škodljivo sprejetim obveznostim v okviru varšavskega pakta». Po časniku je torej šlo za «mednarodno gospodarsko - finančno zaroto».

«Rdeča zveza» v dopisu iz Prage javlja, da je položaj «manj napet, vendar nikakor še ne normalen».

«Pravda« trdi v svojem uvodniku, da se ne sme čuditi stališču, ki ga je po češkoslovaški krizi zavzel glavni svet socialistične internacionale, ki se je sestal v Kopenhagnu. To stališče je polno antikomunizma in sovraštva do socialističnih dežel, kar je razumljivo, ker je socialistična internacionala že pred časom pokazala, da je zvest suženj monopolističnega kapitala.

Po napadu zahodnonemških socialdemokratskih voditeljev «Pravda» poudarja, da so z njimi tudi voditelji italijanske združene socialistične stranke, ki se ne brigajo za interese delavskega razreda, da so se hinavsko pridružili filoameriški in filoatlantski politiki njihovim buržoaznim partnerjem, zaradi česar so jih delavske množice premagale na junijskih političnih volitvah.

Omembe vreder je tudi odstavek članka, ki ga je objavilo glasilo sovjetske armade, ki med drugim pravi, da «trezne osebe na Češkoslovaškem trdijo, da ne morejo živeti in svobodno se razvijati brez Sovjetske zveze in njenih mogočnih armad, ki predstavljajo trdnjavo varnosti vseh bratskih narodov, vključno našega».

BERLIN, 27. - Glasilo komunistične partije Vzhodne Nemčije «Neues Deutschland» napada danes češkoslovaškega olimpijskega prvaka Emila Zatopka kot sovražnika socializma, Vzhodne Nemčije in Sovjetske zveze. «Zatopek,» piše «se je iz modela za mladino spremenil v glasnika reakcije. Gre za najslabši tek njegovega življenja.»

Isti časnik tudi zelo ostro napada aktivnost češkoslovaških protirevolucionarjev, ki so odgovorni za poslabšanje položaja. Dopisnik časnika iz Prage pravi med drugim, da «lepaki, ki so jih ilegalno vtihotapili na češko ozemlje, vabijo k poboju resničnih komunistov, proti katerim je bil v načrtu silovit pogrom.»

«Socialistična država si ne sme privoščiti luksuza takega tiska kot je bil v zadnjih časih pri nas. Številni moji tovariši mislijo kot jaz». To naj bi izjavil češkoslovaški študent dvema posebnima dopisnikoma vzhodnonemške tiskovne agencije ADN v Pragi. Oba časnikarja pišeta tudi, da sta videla delavca, ki je na lastno pobudo brisal protisovjetske napise na zidovih, pri čemer se ni ustrašil groženj kakega tepista. Po mnenju obeh časnikarjev se stevilo treznih ljudi, to je filosovjetskih, ki skušajo preprečiti protisocialistične provokacije nord dolgolascev, iz dneva v dan veča. Ti obsojajo oborožene napade protirevolucionarjev proti sovjetskim vojakom in vedno manj skrite grožnje tistim Čehoslovakom, ki razumejo objektivni položaj. V resnici pa gre za spoštovanja vredne osebe, kot so prvi tajnik slovaške KP Vasil Bilak, Drahomir Kolder in Alojz Indra. Oba časnikarja obtožujeta tudi nekatere zahodnonemške kolege, da imajo ključni položaj v akcijah protirevolucionarjev, ki hočejo na vsak način preprečiti uspeh moskovskih razgovorov.

VARŠAVA, 27. — Iz dobro obveščenih krogov se je danes zvedelo, da krožijo po Varšavi ilegalni letaki, ki obsojajo sodelovanje Poljske pri invaziji ČSSR. Letaki, ki so jih podtaknili pod vrata stanovanj v rezidenčnem predelu mesta, pravijo: «Sramota za interventiste. Češkoslovaška nisi sama.» V letakih je tudi navedeno, da so sile, ki so z nasiljem zatrle proces splošne obnove na Češkoslovaškem, iste, ki so brutalno zatrle marca meseca demonstracije študentov na Poljskem. Te sile so zbrisale rezultate liberalizacije na Poljskem 1965. leta in so v naslednjih letih uvedle notranjo protisocialistično politiko.

Varšavski dnevnik «Zycie Warszawy» piše danes, da je skupina češkoslovaških tepistov kot represalijo za invazijo sil varšavskega pakta v njihovo državo, poškodovala avtomobile poljskih turistov. V dopisu iz ČSSR člankar pravi, da so desničarski elementi terorizirali prebivalstvo in so napadali tuje turiste.

VČERAJ NA LJUBLJANSKIH ŽALAH

Pogreb uglednega slovenskega časnikarja Frančka Drenovca

Na ljubljanskem pokopališču na Žalah so včeraj popoldne pokopali posmrtne ostanke Frančka Drenovca, uglednega časnikarja, publicista in družbeno - političnega delavca, ki je po kratkem bolehanju podlegel neizprosni bolezni. Od pokojnega delovnega tovariša, ki je bil nazadnje urednik Tanjuga za Slovenijo, se je poslovilo veliko število slovenskih časnikarjev, med katerimi tudi predstavniki slovenskih časnikarjev iz Trsta, kulturnih, političnih in javnih delavcev, med njimi tudi predsednik republiške konference Socialistične zveze Slovenije Janez Vipotnik, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. Franc Hočevar in republiški tajnik za prosveto in kulturo Tone Martelanc.

Ob katafalku na Žalah se je od pokojnika najprej poslovil predsednik Zveze združenja časnikarjev Jugoslavije Božo Novak, v imenu republiške konference Socialistične zveze Slovenije pa član izvršnega odbora Marjan Javornik. Potem ko je Invalidski pevski zbor zapel žalostinko, se je razvil do groba dolg sprevod s številnimi venci, med katerimi je bil tudi venec uredništva Primorskega dnevnika, katerim je bil pokojni Franček Drenovec že od samega začetka dober prijatelj in tovariš.

Ob odprtem grobu je o zaslugah pokojnika in o njegovem liku poštenega in vzornega časnikarja in borca za socializem spregovoril najprej v imenu Tanjuga direktor Pero Ivačić, v imenu društva časnikarjev Slovenije pa Milan Pogačnik, ki je med drugim dejal, da bo ime Frančka Drenovca ostalo zapisano z neizbrisnimi črkami v zgodovini slovenskega povojnega časnikarstva.

Po govorih se je še enkrat oglasila žalna pesem Invalidskega pevskega zbora in za njo žalna koračnica, ki jo je zaigrala godba Ljudske milice, zastave so se poslednjič nagnile v pozdrav zaslužnemu tovarišu in grude prasti so bobneče padale na njegovo poslednje domovanje, ko se je nepregledna vrsta prijateljev, delovnih tovarišev in znancev molče in z bolečino v srcih razhajala s tega žalostnega in za slovensko časnikarstvo bolečega slovesa.

V BENETKAH VLADA POPOLNA ZMEDA

Festival se ne bo mogel vršiti v sedanjem ozračju

Sledili so pretepi policije, polemike in umiki pomembnih filmov

BENETKE, 27. — *V Benetkah vlada popolna zmeda. Včerajšnji sklep, da se bo festival kljub vsem do sedaj najostrejšim polemikam vršil normalno, bo s težavo uresničen.*

Včeraj zvečer, medtem ko je v dvorani «Volpi» zasedal koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo člani organizacije ANAC, med katerimi tudi Zavattini in Pasolini, je večja skupina domačinov grozeče manifestirala pred vhodom in izražala svoje nezadovoljstvo za nevarnost, kateri je festival izpostavljen. Množico so sestavljali predvsem ljudje, ki so na tak ali drug način povezani s turistično in gostinsko dejavnostjo ob robu festivala in ki vidijo v možni ukinitvi te mednarodne manifestacije (ne glede na polemike o njegovi kulturni vlogi) ogrožene svoje koristi.

Medtem pa je policija vdrla v dvorane, kjer so zasedali časnikarji, avtorji in režiserji, ter jih nasilno izgnala. Pri tem je bilo več režiserjev pretepenih, nato pa še izročenih tolpi fašističnih pobalinov.

Tako je skupina agentov pretepla časnikarja «Avanti!» Lina Miccicché. Kot je Miccicché izjavil, so ga napadli najprej agenti, čeprav se je legitimiral, nato pa še skupina «huliganov».

Zavattini in Pasolini sta o tem izjavila, da je posledica posega opolnomočenca rimske vlade, ki je prispel v Benetke včeraj in zahteval naj se festival nadaljuje v tradicionalni obliki, ali zapre.

Tako je ob 22. uri ravnatelj Chiarini otvoril festival. Palačo, v kateri je potekala svečana otvoritev je stražilo nekaj tisoč policistov.

Vsled tega pritiska je predsednik festivala inž. Fisca klonil.

V znak protesta proti posegu policije, ki je od včeraj z močnimi okrepitvami stražila festival, se je začel množiten umik režiserjev, kritikov, članov razsodišč in filmov. Tako je bil umaknjen prvi film na sporedu, «Gola mladost» francoskega režiserja Mauricea Pialanta. Svoje filme so umaknili naslednji: Francoz Lapoujade («Sokrates»), Bontempi, Španec Jacinto Esteva Grewe («Po potopu»).

Španski režiser je v pismu predsedstvu festivala poudaril, da je filmski festival manifestacija, s katero nimajo in tudi ne smejo imeti, nobenega opravka policisti.

Španskega režiserja je policija včeraj pretepla, ko je odhajal z zasedanja ANAC. Odstopi so se začeli tudi v ravnateljstvu festivala. Ravnatelju Chiariniju sta izročila svoj odstop izvedenca Gian Battista Cavallaro in T. Kezich. Sledila sta jima še Pietro Bianchi in Francesco Savio. Svoj sklep so sporočili Chiariniju v pismu, v katerem je rečeno, da je festival degeneriral «po eni plati v kaos zasedanj in sestankov, po drugi pa v nasilno poseganje». V takem okolju ni prostora zanju.

Krožijo še vesti, da želijo člani «koordinacijskega odbora» kljub vsemu izpeljati svoj načrt o demokratičnem in kulturnem festivalu». Zato predlagajo, naj bi se filmi vrteli v kaki drugi kinodvorani v Benetkah. Organiziral bi se torej, čeprav ga tako nihče ne imenuje, neke vrste «protifestivala». g. r.

POLICIJA GA JE KOMAJ REŠILA PRED LINČANJEM

Z avtom podrl 5 oseb: 1 mrtev, ostali ranjeni

Znani kirurg prof. P. Frugoni je brez poškodb izšel iz prometne nesreče

RIM, 27. — Med preizkušanjem avta fiat 850 coupe se je 35-letni mehanik zavedel, da so mu odpovedale zavore. Da bi preprečil trčenje v skupino ljudi, ki je bila na Via Appia, je zavozil na desno na pločnik, kjer je podrl pet oseb in se nato ustavil. Eden od pešcev je bil na mestu mrtev, druge ranjene osebe, med katerimi je bil tudi enoletni otrok, so odpeljali v bolnišnico. Prisotni so napadli in pretepli povzročitelja nesreče, katerega so policijski agenti komaj rešili in se z njim zaprli, do prihoda ojačenja, v bar.

VIAREGGIO, 27. — Znani kirurg iz Padove, 59-letni prof. Pietro Frugoni, je danes izšel brez poškodb iz prometne nesreče, ki se mu je pripetila v Marini di Pietrasanta.

RAVENNA, 27. — Zaradi trčenja vlaka v avto, ki je prečkal tračnice, je bil eno uro ustavljen ves železniški promet na progi Bologna - Rimini. Neki avtomobilist, ki se je znašel pred zaprtimi zapornicami, jih je dvignil in hotel zavoziti preko. Prišel pa je le do srede tračnic, ko je vanj trčil brzovlak, ki je popolnoma uničil vozilo. Šoferja so s težavo potegnili iz razbitin in ga spremili v bolnišnico, kjer pa so ugotovili, da bo okreval najkasneje v 10 dneh.

RIM, 27. — Danes je s Fiumicina odpotoval v Capetown v spremstvu očeta in strica 10-letni Paolo Fiocca, katerega bodo sprejeli v bolnišnici Groote Schuur, kjer se bo dr. Barnard odločil o presaditvi srca. Zanj je dr. Barnard na povabilo Sofie Loren prišel v Rim, kjer ga je pregledal. Malega Fiocco so že operirali v Parizu, vendar njegove srčne napake niso mogli odstraniti.

DENVER, 27. — Dve leti stara dekletce, Julie Cherie Rodriguez, kateri so 23. julija lani presadili jetra, je včeraj umrla v klinike coloradske univerze. Presajeni organ je redno deloval, vendar je žal rak zajel druge dele telesa in jo spravil v grob. Od bolnikov s presajenimi jetri je dekletce najdlje živelo.

VERONA, 27. — Neki industrijec iz Verone je danes kmalu po vzletu z dvomotornim letalom, ki ga je kupil pred dnevi, strmoglavil nedaleč od letališča pri Boscomantico na tla in obležal na mestu mrtev.

Zopet smrt zaradi gob in strupenih škropiv

OVADA, 27. — Zaradi uživanja gob, ki so jih osebno nabrali, so morali tri člane družine nujno sprejeti v bolnišnico v Alessandriji, kjer so si zdravniki pridržali prognozo.

NEAPELJ, 27. — Zaradi zastrupljenja s strupenim škropivom je danes umrl v neapeljski bolnišnici komaj 4 leta star otrok. Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi kako je prišlo do zastr

Franček Drenovec

Težko je pisati o tovarišu, prijatelju, ki se je tako nenadoma poslovil od življenja, o prijatelju in stanovskem tovarišu, ki je vse svoje življenje napolnil z najsvetlejšim idealizmom in bil za svoje ideale vedno pripravljen zastaviti vse svoje velike strokovne in moralne vrline.

Časnikarja, enega prvih iz nove partizanske časnikarske generacije, ni več. Dokončal je svojo življenjsko pot. Sredi dela ga je strla zahrbtna bolezen, njega, ki se je zdel kos vsem težavam in naporom nelahkega poklica, vsem negotovostim in trdotam ilegalca in partizanskega borca, vsem prizadevanjem, lastnim zavestnim in do kraja predanim graditeljem nove in lepše človeške družbe.

Neposredno pred drugo svetovno vojno se je Franček vrnil v Ljubljano iz Francije, kjer je študiral pravo na univerzi v Nancyju. Čutil je, da mo-

ra biti v usodnih dneh doma, med svojimi ljudmi, med tistimi, ki so se prvi dvignili v upor proti okupatorjem. Narodnostno do kraja zaveden in nerujoč v ideale nujnega socialnega preporoda, se je takoj vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Toda okupator ga je izsledil in odgnal v internacijo na zloglasni otok Rab. Franček je tudi tam nadaljeval začeto delo. Postal je eden od voditeljev taborišče OF. Po kapitulaciji Italije se je vrnil v svojo domovino in se takoj pridružil partizanskim borcem. Potem je komandant bataljona, naradi svojih velikih intelektualnih sposobnosti pa je bil kmalu dodeljen propagandnemu oddelku glavnega štaba Slovenije. Tu se je začela njegova časnikarska pot v uredništvu glasila glavnega štaba »Naša vojska«.

Odtlej je vse svoje sile posvetil časnikarskemu poklicu, katerega poslanstvo je pojmoval v skladu s svojo predanostjo socialistični ideji in v skladu s svojo kristalno čisto moralo poštenjaka in idealista. Imenovan je bil za direktorja Urada za informacije pri vladi Slovenije, nato je bil ataše za tisk jugoslovanskega veleposlaništva na Dunaju, direktor programa radia Ljubljana, kasneje notranjepolitični urednik «Slovenskega poročevalca» in zunanjepolitični urednik «Dela».

Njegove velike simpatije za narode v borbi za svobodo so ga vodile v Afriko, kjer je bil štiri leta dopisnik Tanjuga v Kairu. Po povratku v domovino je po krajši zaposlitvi v uredništvu «Dela» prevzel vodstvo dopisništva Tanjuga za Slovenijo.

Frančka sem spoznal v propagandnem oddelku glavnega štaba Slovenije. V nekajmesečnem skupnem življenju in delu v uredništvu «Naše vojske» sem lahko v njem dan za dnem spoznaval človeka, prijatelja in tovariša, dan za dnem sem lahko odkrival nove poteze v njegovem plemenitem značaju. S svojo vedrostjo je osvajal svojo okolico, s svojo predanostjo in delavnostjo je dajal zgled. Kako naj označim drugače naše odnose do njega, kot z besedami: imeli smo ga radi? Imeti koga rad, resnično rad, pa pomeni ceniti v njem prav, kar oblikuje njegov človeški lik.

Dragi Franček, ob Tvojem prezgodnjem prezgodnjem grobu mi je hudo do bolečine, ki jo občutimo le takrat, ko izgubimo nekaj res dragocenega — prijatelja. Iz zamejstva klanjamo Tvojemu spominu slovenski časnikarji, tisti, ki smo rastli in zoreli s Teboj v dni tisti, ki so v povojnih letih lahko spoznavali in vrednotili Tvoj neizbrisni delež v naših skupnih stanovskih prizadevanjih.

Naj Ti bo lahka gruda, za katero si se boril in živel do poslednjih dni.

JOŽE KOREN

DUBROVNIŠKE POLETNE IGRE

V letošnji sezoni kar 106 prireditev

Vse predstave in koncerte je letos obiskalo 88 tisoč ljudi
V 19 dosedanjih sezonah so imeli že nad en milijon obiska

DUBROVNIK, 26. — S sinočnjim koncertom beograjske filharmonije in z zadnjo izvedbo Shakespearove tragedije «Hamlet» se je zaključil tudi letošnji festival v Dubrovniku. Kot zunanji znak zaključka je bila z Orlandovega droga spuščena festivalska zastava in odgovorni ljudje so začeli delati obračune nad letošnjo prireditvijo.

Iz podatkov, ki jih je dala danes Fani Muhoberac, direktorica festivala, izhaja, da je tudi letošnja prireditev dubrovniških poletnih iger uspela. V 45 dneh, kolikor so dubrovniške poletne igre trajale, je bilo na raznih odrih in v koncertnih dvoranah skupno 106 dramskih, glasbenih in folklornih prireditev, ki jim je prisostvovalo 88.000 oseb. V izvajanju vseh najrazličnejših programskih del je sodelovalo 1350 umetnikov iz 17 držav Evrope, Azije, Amerike in Avstralije.

Kakor vidimo, je bila letošnja prireditev, čeprav se je pred meseci govorilo o finančnih in tudi drugih težavah, pozitivna in po nekaterih podatkih je tudi finančno uspela, ker so letos organizatorji dobili za vstopnice 93 milijonov dinarjev, kar je vsekakor precejšnja vsota, vsekakor večja kot lani ko so kasirali 70 milijonov, pa čeprav s tem izkupičkom še ne morejo kriti vseh velikanskih stroškov, saj smo povedali, da je v vsem programu sodelovalo 1350 umetnikov, med katerimi so bili številni tudi iz oddaljenih dežel in celin, kar nujno privede do visokih, pogosto celo zelo visokih stroškov.

Med letošnjim festivalom pa so dubrovniške poletne igre doživele tudi svoj poseben uspeh. Zabeležili so namreč en milijon obiska. V 19 sezonah, kolikor jih je bilo doslej, je torej vse prireditve, ki jih je bilo v celoti 1386, obiskalo nad milijon oseb. Vsekakor je to uspeh, ki ga je vredno zabeležiti. Z druge strani pa je znano, da spadajo dubrovniške poletne igre med najbolj kakovostne tovrstne prireditve na svetu.

Francoski modni ustvarjalec Cardin je pripravil za bližnjo jesensko sezono gornji model, ki mu zares ni kaj očitati, ker je čeden in praktičen

NEKAJ ŠTEVILK O ITAL. KINEMATOGRAFIJI

Vedno več dvoran in večji inkaso

Lani so v 250 premierskih dvoranah vrteli 593 filmov

V dneh, ko se toliko govori in razpravlja o filmskem festivalu v Benetkah, o težavah, s katerimi se ubada ena najbolj pomembnih mednarodnih filmskih manifestacij na svetu, se bomo ustavili pri kratki analizi filma v Italiji, toda s povsem druge strani, namreč z zornega kota, ali je italijanski film resnično v krizi, kot skušajo nekateri trditi. Ne gre namreč v tem primeru za krizo italijanske filmske umetnosti, pač pa za krizo italijanske kinematografije, kot jo nekateri skušajo prikazati. Publikacija «Giornale dello spettacolo» nam v svoji zadnji številki prinaša nekaj značilnih podatkov: od avgusta lani do konca julija letos so v 250 dvoranah 16 značilnih področnih središč, in to pri premierskih predstavah inkasirali 37 milijard in pol lir za vstopnice, kar je skoraj za 4 milijarde in pol lir več kot v enakem razdobju 1966-67, ko je bilo v istih mestih 232 premierskih kinematografov; skoraj 8 milijard lir več kot v enakem razdobju 1965-66, ko je bilo 198 premierskih kinematografskih dvoran, in skoraj 13 milijard več kot v enaki sezoni 1964-65, ko je bilo v omenjenih 16 mestih 182 premierskih dvoran.

Kakor vidimo, je v glavnih kinematografskih dvoranah bil inkaso iz leta v leto večji in to deloma na račun višje vstopnine, v celoti pa je k povečanju inkasa pripomoglo tudi večje število premierskih dvoran, saj smo videli, da jih je bilo pred štirimi leti 182, letos pa že 250.

Toda ni se povečalo le število kinematografskih dvoran, pač pa tudi število filmov. V sezoni avgust 1964 julij 1965 so v premierskih dvoranah predvajali 390 filmov in kasirali v poprečju malo manj kot 63 milijonov in pol lir. V naslednji sezon (1965-1966) so v premierskih dvoranah predvajali 421 filmov in kasirali v poprečju nekaj nad 70 milijonov lir. V naslednjem letu se je število filmov, ki so jih predvajali v premierskih dvoranah, dvignilo na 452, poprečni inkaso pa se je povzpel na malo manj kot 73 milijonov in pol, končno v minuli sezoni, torej od avgusta lani do avgusta letos so v vseh 250 premierskih dvoranah predvajali kar 593 filmov in kasirali v poprečju 63 milijonov 326 tisoč lir, kar je za 10 milijonov manj kot pred štirimi leti. Kakor vidimo, se je inkaso v zadnjih štirih letih stalno dvigal in to vzporedno s številom premierskih dvoran in s številom predvajanih filmov. V zadnji sezoni pa je poprečni inkaso padel za polnih 10 milijonov.

V zadnji sezoni so v premierskih dvoranah predvajali za obilnih 43 odst. več filmov kot pred štirimi leti. Število dvoran pa se je povečalo za obilnih 27 odst. To se pravi, da so kinematografske dvorane sicer več inkasirale, povečanje inkasa pa ne ustreza povečanju števila filmov.

Kaj pa filmi, ki so jih v teh kinematografih predvajali v omenjenem razdobju? Kakor bomo videli iz naslednjih podatkov, so v teh dvoranah vrteli večinoma domače filme, to se pravi filme, ki so jih izdelala italijanska filmska podjetja samostojno ali v koprodukciji s tujimi podjetji, precejšen del filmov pa je bil tudi uvožen. Konkretni podatki: v sezoni 1964-65 so v premierskih kinematografih predvajali 174 domačih filmov ali filmov, izdelanih v koprodukciji. V naslednji sezoni se je število teh filmov povečalo na 208. Od avgusta 1966 do konca julija 1967 so predvajali 225 nacionalnih filmov, v komaj minuli sezoni pa celo 274 domačih to je italijanskih filmov ali filmov, ki so jih italijanska filmska podjetja izdelala v koprodukciji. Od tuje proizvodnje so v tem času predvajali v teh kinematografih prvenstveno ameriške, angleške in francoske filme. Ameriških filmov so predvajali 151, 140, 134 in 181, torej v štirih zadnjih sezonah od sezone 1964-65 do sezone 1967-68. V istih letih so predvajali 28, 37, 36 in 43 angleških ter 28, 13, 27 in 38 francoskih filmov. Na nadaljnji delež vseh drugih držav oziroma vseh tujih kinematografij je v tel. letih odpadlo 21, 23, 30 in 57 filmov.

Na deset najpomembnejših nacionalnih distributerskih podjetij je odpadlo 67.8 odst. vseh inkasov, konkretno malo manj kot 25 milijard lir. Na ose 1 najpomembnejših tujih distributerskih podjetij, ki so razpečavala tuje filme v Italiji, pa je odpadlo nekaj nad 18 milijard in pol lir inkasa.

IVAN REGENT:

SPOMINI

93.

Toda vprašanja niso tu zato, da bi služila revoluciji, marveč mora revolucija služiti kot sredstvo za rešitev raznih perečih vprašanj, med katera spada tudi narodno vprašanje. V osnutku, ki naj bi bil podlaga za politično akcijo komunističnih organizacij Julijske krajine (ki ga je sprejel politični urad naše stranke v novembru 1929.) je celo rečeno, da moramo vprašanje osvobajanja zatiranih narodov upoštevati s stališča interesov revolucije. Reševati narodno vprašanje s smotrom koristi revoluciji ne pomeni, združiti ga z vprašanjem revolucije same, marveč ločiti ga od revolucije, oddaljiti ga od revolucije, posluževati se ga le kot vulgarno pomožno sredstvo revolucije. Zatiranje narodnih manjšin pa je zelo važno vprašanje. Boriti se moramo proti zatiranju narodnih manjšin, ne zato, ker bi tak boj koristil našemu revolucionarnemu gibanju, marveč zato, ker naše gibanje ne bi bilo resnično socialistično in revolucionarno gibanje, če se ne bi borilo za osvobojenje vsega, kar trpi pod kapitalističnim zatiranjem. Reševati narodni problem s stališča proletarske revolucije pomeni: priznati gospodarsko vsebino vprašanja samega, pomagati narodnim manjšinam v njihovem boju proti zatiranju, pomagati jim ne iz nekega kramarskega stališča, ne zato, ker bi taka pomoč bila koristna revoluciji, marveč zato, ker je to dolžnost revolucije. Pomeni objasniti ljudskim množicam narodnih manjšin gospodarske in socialne vzroke njihovega narodnega zatiranja in postaviti se na čelo njihovega boja proti zatiranju ter za njihovo osvobojenje. In še pomeni, postaviti se na čelo njihovega boja za rešitev tekočih vprašanj. Govoriti narodnim manjšinam, da se njihov problem mora reševati samo s stališča revolucije, pomeni ničesar razumeti.

Narodnim manjšinam, zatiranim narodom in sploh vsemu delovnemu ljudstvu je treba dopovedati tako, da bi sami čutili, nazadnje pa tudi razumeli, da jim hočemo v njihovem boju pomagati, da jim v tem boju hočemu biti ob strani in se skupaj z njimi boriti za njihove pravice. Treba jim je dopovedati — kajti morajo se zavedati — da je pridobitev svobode in vseh človeških pravic odvisna predvsem od njih samih, predvsem od njihovega boja. Gibanje narodnih manjšin in zatiranih narodov pa ustvarja revolucionarne pogoje, v katerih se zatirani sami prepričujejo, da je edini izhod iz takega položaja sprememba družbenega reda, v katerem ne bo mesta ne za zatiralce ne za zatiranje.

Osnutek CK komunistične partije Italije, ki naj bi služil kot podlaga za delo komunistov med Slovenci in Hrvati v Julijski krajini, je bil, kar sem že zapisal, napačen, nesprejemljiv. Vendar to ni bil edini spodrsljaj CK Komunistične partije Italije, ki je zadeval narodno vprašanje. Želim, da me razumete. Komunistična partija Italije in tudi Italijanska socialistična stranka pod vodstvom Serratija in Gennarija sta praktično vedno zagovarjali in se odkrito borili proti zatiranju narodnih manjšin in za njihove pravice. Komunistični partiji Italije se ne more in se ne sme očitati, da bi bila kdaj zanemarila svoje dolžnosti do narodnih manjšin. Zavedala se je pomembnosti komunističnega gibanja med Slovenci in Hrvati v Julijski krajini in Istri, zavzemala se je za njihove narodne in državljanske pravice in jih v tem boju vsestransko podpirala. Ponavljam, da je to svojo dolžnost izpolnjevala vsestransko in da ji moramo dati glede tega vse priznanje. Toda teorija, da nas narodno vprašanje Slovencev in Hrvatov v Italiji zanima le s stališča revolucije, je bila tudi politično napačna, ker ni mogla pritegovati narodnih množic v komunistične vrste, marveč jih je lahko le odbijala.

Tak odnos KP Italije do narodnega vprašanja in gibanja Slovencev in Hrvatov v Julijski krajini in Istri je bil logična posledica dejstva, da je bilo tedaj njeno vodstvo prepričano, da more padcu fašizma slediti le diktatura proletariata pod vodstvom komunistične partije.

Osnutek direktive glede odnosa KP Italije do narodnih manjšin ni bil pravilen, ker je bila napačna tudi ocena nalog partije ob padcu in nasledstvu fašizma. Minilo je nekaj let, da je prišlo v partiji do preobrata glede pogleda na vprašanje o morebitnem nasledniku ali nasledstvu fašizma. Mnenje, da more naslediti fašizmu le diktatura proletariata, se je moralo umakniti težnji demokratičnih sil Italije, ki so želele namesto fašizma novo demokratično vlado. Temu gibanju je kumovala predvsem Komunistična partija Italije. Druga svetovna vojna v Italiji je pospešila nastanek enotne fronte proti fašizmu. Mnenje KP Italije o narodnih manjšinah se je spremenilo le toliko, da je 1932. leta mogla skleniti dogovor (ki sem ji ga že 1929. leta toplo priporočal) z narodno organizacijo TIGR, ki pa ga je po nekaj letih odpovedala. Temeljna direktiva partije glede odnosa komunistov do vprašanja narodnih manjšin je ostala dalje nespremenjena. Le tovariš Gramsci, ki je obiskal Trst menda po leti 1924. leta, mi je v daljšem pogovoru na vrtu gostilne Scheimer nad Barkovljami omenil, da bi bilo dobro, ko bi slovenski in hrvatski komunisti v Julijski krajini in Istri po mislili, če ne bi kazalo izkoristiti v namene naše propagande in protifašistične akcije narodno privrženost Slovencev in Hrvatov, kar pa smo v Trstu več ali manj že delali.

Slovenski in hrvatski komunisti v Italiji pa so si morali biti na jasnem ne le, kako bi se obnašali v primeru revolucije v Italiji, marveč tudi, kako bi se morali obnašati v primeru socialistične revolucije v Jugoslaviji. Bili so razlogi zaradi katerih smo mogli upravičeno računati na možnost revolucije v Jugoslaviji prav tako, kakor na možnost revolucije v Italiji. Obe možnosti sta bili od 1930. do 1932. leta precej oddaljeni in nihče tedaj še ni mogel vedeti, če pride in kdaj pride do druge svetovne vojne in kakšen bo njen konec. Zgodilo se je, kar ni mogel prej nihče predvidevati. Do socialistične revolucije — obrise katere je bilo mogoče opaziti že med drugo svetovno vojno — je prišlo v Jugoslaviji in ne v Italiji. Tedaj sem računal, da bo KP Italije zavzela do socialistične Jugoslavije enako stališče, kakršnega smo mislili zavzeti slovenski in hrvatski socialisti v primeru, da bi bilo prišlo do socialistične revolucije v Italiji. Položaj voditeljev KP Italije ob koncu druge svetovne vojne in po porazu fašizma ni bil podoben položaju, v katerem bi se bili znašli slovenski in hrvatski komunisti v primeru, da bi zmagala socialistična revolucija v Italiji. In tudi ni bil podoben položaju slovenskih komunistov Julijske krajine ob koncu druge svetovne vojne in ob zmagi osvobodilne fronte. Če bi bilo vodstvo KP Italije hotelo uresničiti idejo socialistične solidarnosti, bi bilo moralo zahtevati razširjenje mej nove Jugoslavije, kar pa bi naletelo na odpor vseh ostalih partnerjev v antifašistični fronti Italije. Razumem, da KP Italije tega ni mogla tvegati, dasi bi bilo tako tveganje na mestu. Pravilno pa je bilo stališče slovenskih komunistov, ki so hoteli razširiti meje socialistične države. Za to idejo, to je za razširjenje meja socialistične Jugoslavije čim globlje v kapitalistični teritorij, sem se bil zavzel in za njeno uresničitev storil, kar sem mogel. Pri tem sem se tudi zavedal, da bi tako rešili tudi vprašanje primorskih Slovencev. Mislim, da sem tudi glede narodnega vprašanja ravnal pravilno.

PROSVETNO DRUŠTVO LJUDSKI ODER

Ko se je začel organizirati proletariat tudi politično — ko si je začel ustanavljati svojo socialistično ali socialnodemokratično politično stranko — je moral začeti misliti tudi na svojo splošno izobrazbo, na poglobitev in na razširjenje svojega splošnega znanja ter na svojo vzgojo v duhu razredne ideologije. Moral si je začeti dopovedovati, da mu je potrebna poleg politične stranke tudi prosvetna organizacija. Proletariat se je moral že tedaj za svoj boj tudi duševno usposabljati.

Pri narodih in v deželah, kjer so se izobraženci iz različnih razlogov posamič ali v skupinah pridruževali socialističnemu gibanju, pri narodih, ki so svoje nacionalno vprašanje že rešili, pri takih narodih so nastale delavske prosvetne organizacije relativno rano.

(Nadaljevanje sledi)

PISMO IZ DALJNE ARGENTINE

Življenje naših ljudi od naselitve do vojne

Zaradi fašizma se je iz naših krajev izselilo v Argentino okoli 25 tisoč naših rojakov

BUENOS AIRES, avgusta. — Slovenci so se začeli naseljevati v Argentini po prvi svetovni vojni, to je od leta 1922 pa vse do 1931, ko je Argentina zaprla vrata množičnemu vseljevanju. Pri nas je v tistem času divjal fašizem, ki je hotel popolnoma iztrebiti Slovence. Mnogo naših predvsem mladih ljudi se je odločilo za izseljenstvo in tako jih je tudi veliko, 25.000, našlo svojo novo domovino v Argentini.

Večina teh mladih ljudi so bili rokodelci, a veliko je bilo tudi kmečkih fantov in deklet. Prvi so se takoj zaposlili, povečini v gradbeništvu, dočim so oni brez poklica bolj redko našli zaposlitev. Dekleta in žene so se takoj zaposlile kot kuharice in služkinje. In ni bila redka, ki je morala porabiti ves svoj zaslužek, da je vzdrževala svojega brezposelnega moža ali zaročenca. Intelektualcev je bilo med izseljenci v Argentini prav malo ali skoro nič.

Tako so potekala prva leta. Potem pa se je po malem spremenilo. Zaposlenje je bilo bolj stalno, ker so se tudi razmere spremenile. Posebno kjer sta delala oba, mož in žena, so si kmalu pomagali. Zgradili so si hišico ali pripravili kako majhno trgovinico in tako nadaljevali svojo izseljensko usodo. Seveda je bilo v začetku takih prav malo, s časom si je večina vendarle opomogla, čeprav razmere niso bile vedno primerne, kajti tujina je vendarle tujina in pusti vseljenca v svojo deželo samo za to, da ga iskoristi. Koliko bo njemu ostalo od njegovega truda, tujine ne zanima.

Vendar danes, po 40 letih od prvih selitev iz naših krajev v Argentino, lahko rečemo, da je večina doseljencev v dobrem gospodarskem stanju. Kakih 80 odst. imajo svoje hišice, nekateri tudi nekaj zemljišča. Bolj redki pa so tisti, ki so prišli do bogastva. Take lahko na prste ene roke naštejemo. Mnogo naših rojakov je že odšlo v večnost, bodisi, da so se preveč trudili, ali se ponesrečili pri delu.

Slovenci se radi družimo pri vinski kapljici in z našo lepo pesmijo. Tako smo tudi v Argentino prinesli svoje stare navade. Ustanovili smo si društva in v njih gojili narodno zavest in slovensko kulturo. Prav letos in v tem mesecu praznuje svojo 43-letnico eno naših prvih društev «Ljudski oder», ki je bil najdejavnejši skozi ves svoj obstoj. Imeli so svoje časopisje, ki nas je povezovalo, učilo in nam prinašalo novice iz domovine in iz naših naselbin. Žal, sedaj ne sme več izhajati. To je tudi ena poteza tujine.

Kulturno življenje med Slovenci v Argentini se je v letih 1925 do 1930 silno razmahnilo. Naši ljudje so se naselili skoro izključno v velikih mestih, kjer je bil zaslužek primernejši. Velika večina nas je ostala v Buenos Airesu, glavnem mestu, kjer se je tudi kulturno delovanje najbolj razcvetelo. A tudi v Rosariu in Cordobi so naša društva cvetela.

V Buenos Airesu, kakor se spodobi, smo imeli velike veselice in prireditve, ki niso nič zaostajale za onimi v domovini in včasih so jih celo prekašale. Prav gotovo smo imeli priliko videti na naših prireditvah večino naših dramskih del, ki so včasih bila podana z dognanostjo. Tudi naša pesem je donela v užitek poslušalcem. Seveda niso nikdar manjkali deklamatorji in solisti. Najmlajši pa so poskrbeli, da ni manjkalo mladinskih plesov in pesmic. Ljudstvo je od naših prireditev vedno odneslo najlepše vtise, ker se je za nekaj uric počutilo kot doma, v svoji rojstni vasi, med znanci in prijatelji. Bila so krasna leta in želja, da bi tako nadaljevali, je bila vedno večja.

A časi se spreminjajo in tudi nam niso prizanesli. S svojo neizprosnostjo so posegli tudi med nas. Ko se je začela druga svetovna vojna, smo se tudi mi znašli v vrtincu. Učenih, političnih ljudi nam je zelo manjkalo. A vseeno smo ubrali pot, katero nam je narekovalo naše srce, naša ljubezen do rojstnih bratov in sester, ljubezen do domovine. Zbrali so se odbori vseh društev in sklenili, pomagati domovini v njeni borbi za obstanek in svobodo. Ustanovil se je tudi vrhovni odbor, ki je vse nadzoroval.

Od takrat naprej so bile vse prireditve za sklad «Pomoč domovini». V vsaki družini je bil najmanj en član za propagandista. Nobeden se ni hotel odreči. Nasprotno, vsi smo tekmovali, kdo bo bolj koristen. Zbirali smo denar, staro obleko, žito, konservirano meso itd. Ženske pa so imele nalogo, staro obleko popraviti in šivati novo ter plesti zimska oblačila iz bombaža, ki so ga darovale tovarne. Takrat, lahko rečemo, smo bili vsi kot eden. Prirejali smo velike ljudske shode, na katerih smo javno zahtevali, da morajo primorski kraji, kjer žive Slovenci, pripasti k Jugoslaviji, h kateri naravno pripadajo. Argentinsko časopisje nam je zelo pomagalo. Slikalo je naše shode, velike množice, na katere so prišli mnogi naši bratje Čehi, Hrvati in drugi. Rodoljubom se je topilo srce ob takih prilikah. Bili so časi, ko smo mislili, da nas svet posluša in da bo zadovoljil naši želji, ki pa se je le delno uresničila. Vendar sedaj lahko rečemo, da smo napravili, kar nam je bilo mogoče, za svojo domovino. O nadaljnjem življenju pa drugič kaj več.

S. A.

Kadarkoli odpremo radijski sprejemnik, slišimo italijansko popevko «Luglio», ki je zmagala na tekmovanju «Plošča za poletje». Z njo se je uveljavil tudi Riccardo Del Turco, ki ga z ženo vidimo na sliki. Tri leta je Del Turco rinil dalje, da se je prerinil v ospredje.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne prevzemajte odgovornosti, ki jih ne boste zmogli. Potreben vam je počitek.

BIK (od 21. 4. do 21. 5.) Nespoznam, ki bi mogel marsikaj popraviti. Tudi v družini bo kaj narobe.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Presenetila vas bo novost, ki vam bo tudi škodovala. Prijetno srečanje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Morda se boste končno le prilezli na zeleno vejo. To se bo odražalo tudi v družini.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Previdnost vam ne bo škodovala, ker ste včasih površni. Čemu bi bili ljubosumni.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Nakazuje se vam možnost, ki bi je ne smeli zamuditi. Vendar ne računajte le s tem. Lepa vest.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Današnji dan bo morda odločilen za daljše obdobje. Zavzemite se za neko mlajšo osebo.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Nekdo bo potreboval vaše pomoči. Bodite na to pripravljeni. Srečali se boste z znancem.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Izkazali se boste in to vam bo veliko pomagalo. Tudi drugi bodo z vami dobri.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Neka vest vam bo prinesla izredno zadoščenje: zmagali boste. Nervoza v družini.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Proti sebi boste imeli zelo spretne tekmece. Pripravite se na to in na nesporazum z ljubljeno osebo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vsaka zaletavost bi vam sedaj škodovala. Tudi v družbi ali doma ne bodite preveč zaverovani vase.

Ameriški poslanec povezan s Cosa nostra

NEW YORK, 27. — Vzporedno s sedanjim zasedanjem predstavnikov ameriške demokratske stranke v Chicagu se ameriški tisk ukvarja z enim izmed pomembnejših predstavnikov te stranke na tem zasedanju in sicer s članom ameriškega parlamenta Corneliusom Gallagherjem. Pravzaprav je Cornelius Gallagher v zadnjem mesecu že drugic «na dnevnem redu». Izredno zanimanje za tega ameriškega politika vsekakor ne more biti prijetno vodstvu stranke, kajti Gallagherju očitajo, da je v tesnih stikih z znano gangstersko organizacijo «Cosa nostra».

Očitek, o katerem govorimo, prihaja iz znane revije «Life». Ta revija v posebnem članku obravnava zadevo Corneliusa Gallagherja, ki da je nekakšen «vrhovni skrbnik» tajnih igralnic in to v sodelovanju z gangstersko organizacijo «Cosa nostra». Območje tovrstne dejavnosti poslanca in delegata na demokratični konvenciji Gallagherja je njegovo rojstno mesto Bayonne.

V prvem članku, ki ga je revija «Life» objavila v začetku tega meseca, je pisec obtožil Gallagherja, da ima in da je imel določene zveze z Josephom Zicarellijem, ki je bolj znan pod imenom Joe Bayonne in, ki ga v krogih domače policije ter v krogih zvezne policije FBI poznajo kot pomembno osebnost podzemeljskega življenja v New Jerseyju. V tistem članku je revija «Life» objavila tudi kratke odstavke Gallagherjevega telefonskega razgovora z Zicarellijem.

Novinarji so zaman skušali priti v stik z Gallagherjem, da bi od njega zvedeli, kaj meni glede teh obtožb. Poslanec in delegat je pač odšel v Chicago na zasedanje in ni doslej dal nikakršne izjave v zvezi z obtožbo. Z druge strani se je zvedelo, da je ameriški minister za pravosodje Clark že dolgo obveščen o odnosih med Gallagherjem in organizacijo «Cosa nostra», da ni storil glede tega ničesar, češ da vse to temelji na sumih, ki da nimajo nikakršne konkretne osnove.

Članek, ki ga je sedaj objavila revija «Life», je močno polemičen. V njem se namreč zatrjuje, da je bil minister za pravosodje že dolgo na tekočem glede stikov med Gallagherjem in ameriškim podzemljem. Delno potrditev dejstev, ki jih prikazuje revija, so mogli zaslediti pred nedavnim tudi v nekem članku, ki ga je objavil «New York Times», ki je navajajoč vire iz samega pravosodnega ministrstva, poročal, da je bilo že leta 1964 Gallagherjevo ime vključeno med kandidate za podpredsednika, torej med tiste, izmed katerih bi bil mogel Johnson izbrati svojega pomočnika. Tedaj pa je FBI sporočila vodstvu demokratske stranke, da je Gallagher v stikih z ameriškim kriminalom.

Radio Televizija

SREDA, 28. AVGUSTA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Narodne; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Z glasbo po svetu; 17.00 Tamburaški zbor; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Kumer: Ljudske pesmi; 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Razkuštrane pesmi; 20.00 Šport; 20.30 Simf. koncert; 21.05 Knjižne novosti; 22.15 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Trio Boschetti; 12.25 Tretja stran; 13.15 El caicio; 13.40 «Andrea Chenier», 2. dejanje; 14.20 Bartok, Kvartet št. 4.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00 in 20.15 Poročila; 8.10 Jutranja glasba; 9.00 Popevke; 9.30 Orkester; 10.00 Pod senčnikom; 10.30 Nove plošče; 11.30 Pevci; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 14.00 Strani iz albuma; 15.15 Nove plošče; 15.30 Ritmi; 16.30 Gojenci goriških glasbenih šol; 17.45 Iz del U. Giordana; 19.00 in 20.30 Prenos RL; 20.00 Orkester; 23.10 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.3 Popevke; 9.05 Zvočni trak; 10.05 in 11.30 Ura glasbe; 13.20 Poje Cigliano; 14.45 in 15.10 Plošča za poletje; 16.00 Spored za najmlajše; 17.05 Oddaja za mladino; 19.15 Roman; 20.15 De Hartog: Zakonska postelja; 21.50 Simf. koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.45 Orkester; 9.40 Glasbeni album; 10.00 Roman; 10.40 Glasba po željah; 11.30 Plošča za poletje; 13.35 Ornella Vanoni; 14.04 Juke box; 16.00 Z neapeljskega festivala; 18.20 Enciklopedija; 21.00 Jazz; 22.40 Ameriške plošče.

III. PROGRAM

10.00 Operna glasba; 11.00 Haendel in Mendelssohn; 13.00 Simf. koncert; 14.30 Baritonist E. Battaglia; 16.15 Liebermann, Simfonija; 17.15 Brahmsova glasba; 18.15 Lahka glasba; 18.45 Italijani in morje; 20.24 Kodalyjeva komorna glasba; 22.30 Španski romanticizem.

FILODIFUZIJA

9.05 Milhaudove simfonije; 10.10 Na sporedu je Blacker; 10.20 Gluck in Bartok; 11.10 Pianist Casadesus; 13.55 Rahmaninove skladbe; 11.30 Glasba za mladino.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.25 Inform. oddaja; 9.08 Glasbena matineja; 10.00 Svet pravljic in zgodb; 10.30 Orkestri; 11.15 Pri vas doma; 13.00 Na današnji dan; 13.10 Dva baročna koncerta; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Slov. narodne; 14.30 Priporočajo vam... 15.05 Igramo za razvedrilo; 16.40 Argentinske pesmi; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Mladina sebi in vam; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Baletna glasba; 19.45 Naš razgovor; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 Rossini: «Ženitna menica», Menotti: «Telefon», Hindemith: «Tja in nazaj»; 23.10 Zaplešite z nami; 24.05 A. Machada: Pesmi.

ITAL. TELEVIZIJA

18.15 Program za mladino; 19.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.30 Kol. dirke v Rimu; 21.00 Dnevnik; 21.15 Film: Tam tam Mayumbe»; 22.47 Skriti umotvori.

JUG. TELEVIZIJA

21.00 in 23.25 Poročila; 19.35 Čudna pošiljka; 20.05 Poezija plesne vsakdanjosti, balet; 20.45 TV prospekt; 21.35 Trenutek 68: Morje, morje... 22.35 Perry Mason film.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA 28. avgusta AVGUSTIN
Sonce vzide ob 6.21 in zatone ob 19,51 — Dolžina dneva 13.30 — Luna vzide ob 11.29 in zatone ob 21.42.
Jutri, ČETRTEK 29. avgusta JANEZ

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,2 najnižja 19,9 ob 19, uri 23,8 stopinje, zračni tlak 1014,9 rahlo sinoptično, vlaga 68 odstotna, veter 6 km severozahodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 21,8 stopinje.

CB ŽALOSTNIH POGLEDIH HUDO PRIZADETIH KMETOVALCEV

Buldožerji neizprosno rijejo med trtami in oljkami rodovitne boljunske ravnice

Ljudje sproti rešujejo kar se rešiti da: drva, oljčna drevesa, kole iz vinogradov itd. Nihče še ni povedal prizadetim, po kakšni ceni jim nameravajo plačati uničene pridelke

Tisti, ki so sprožili nenadno pobudo za izravnavanje polj in vinogradov pri Boljuncu zato, da bi bila pred prihodnjim januarjem ali februarjem opravljena pripravljalna dela za gradnjo novega industrijskega središča Grandi Motori Trieste, gotovo niso pomislili na psihološke reakcije prizadetih Boljunčanov, da ne govorimo, kaj za te naši ljudi pomeni ta nasilni poseg z gospodarskega stališča. Na to niso pomislile oblasti, ki so, brez vsakršnega razumevanja do državljanov, katerim upravljajo, egoistično izračunale, da jih bo manj stalo poravnati škodo, ki jo bodo napravili buldožerji in drugi sodobni stroji, kot pa bi jih stala izguba, če bi z deli počakali vsaj toliko, da bi ljudje utegnili pobrati letošnji pridelek trt. Ob rohnenju strojev izginja iz duše teh naših boljunških ljudi stoletna tradicija kmetovalcev, ki so z ljubeznijo gojili trte, oljčne in druge nasade žlahtnega sadja.

Buldožerji izravnavajo to zemljo, kopičijo v nerazdeljivo gmoto drevje, trte, razmejitvene zidove, sploh vse, kar pride pod njihove mogočne zobe.

Nihče ni vprašal prizadetih ljudi, če se lahko začne s temi pripravljalnimi deli. Stroji so šli po poti, ki jim je bila začrtana. Včeraj so že opravili del svojega razdejalnega načrta, danes ga bodo nadaljevali s pomočjo še mogočnejših strojev.

Pogled, ki se je nudil včeraj na boljunško področje, ki ga bo zasedla GMT, je bil pretresljiv. Povsod, kjer smo hodili, smo srečavali ljudi, že priletne in mlajše, ki so po težkem delu v tovarnah in raznih podjetjih, poskušali reševati, kar se rešiti da. Grozoče visi na tritan: poskušan smo kakšno je, če si je že sonce utrlo pot do njega ter ga osladilo. Semertja je kak grozd na videz že sladak, toda videz je varljiv. Morali bi čakati še dvajset dni, da bi grozdje dozorelo ter bilo nared za predelavo v vino. Kaj pa reči o oljčnih nasadih? Sledili smo po boljških poteh in videli, kako lastniki hitijo s podiranjem dreves, da bi jih čimprej spravili domov. Mudi se, zelo se mudi! Že danes se bo morda enjaški buldožer zaril v zemljo in v korenine ter zmel vse skupaj v gmoto, iz katere ne bo več mogoče rešiti niti polenčka. Zato ljudje hitijo, delajo od zore do mraka, da bi rešili kanček svoje lastnine, ki so jo njihovi dedi in očetje skozi desetletja gnojili v potu svojega obraza. Povsod brnijo motorji poltovornjaki, ki odvažajo, kar se da še rešiti, toda glavni pridelek ostaja na polju, rumeni pod zadnjimi žarki sonca, a že danes bo morda omahnil nedozorel.

Naše ljudi v Boljuncu je prizadelo predvsem dejstvo da se uničuje na tako brezobziren način zadnji še nedozoreli plod njihove zemlje, zemlje, ki jim je bila nasilno iztrgana. Deset let je morda minilo, odkar zemlja ni dala tako rodovitna, vsaj kar se tiče oljk. Hodimo po kolovozu in opazujemo kupe in kupe oljčnih vej, ki so jih lastniki posekali preden bodo prišli buldožerji: bogato so obložene s sadežem. Ena sama oljka dobre vrste lahko da tudi do 3 brente oljk, in vsaka brenta lahko vrže do 7 kg žlahtnega olja. Take oljke so seveda izjema, toda povprečni pridelek znaša vedno okoli eno brento in pol. Če računamo, da velja en kg olja približno 800 lir, potem postane očitna škoda, ki jo bodo Boljunčani utrpeli zaradi tega vdora industrijskih mogotcev, ki bodo plačali vsako drevo, naj bo žlahtno ali ne, po 3.000 lir.

In potem je vprašanje vinogradov. Tudi te bodo buldožerji zravnali z zemljo. Komaj dvajset dni še manjka, da bi žlahtno grozdje dozorelo, toda to ni motilo ljudi, ki so sklenili, da jih bo manj stalo, če takoj izravnajo bogate nasade, kot pa če čakajo še nekaj časa. Seveda jih bo manj stalo, ker itak nameravajo plačati nevreden belič za stoletni trud, delo in pot našega slovenskega človeka na boljunski zemlji.

S tež im srcem se ljudje poslavljajo od svojih njiv in svojih vinogradov. Razumejo, da se časi spreminjajo, ne razumejo pa, zakaj mora prav nas slovenski človek vedno plačevati davek neizprosnemu napredku.

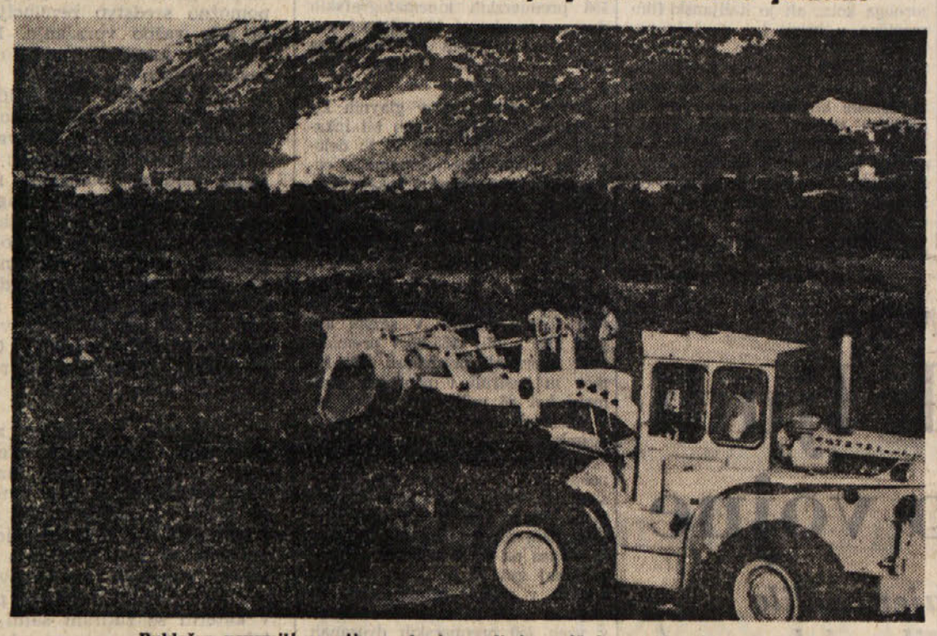

Buldožer neusmiljeno rije med vinogradi in uničuje zoreči pridelek

Včeraj, vsaj tako smo bili obveščeni, je bila na prefekturi seja, na kateri so obravnavali vprašanje odškodnine za uničeno grozdje v boljunskih vinogradih. O rezultatih seje nismo zvedeli nič konkretnega. Ni še znano po kakšni ceni bodo plačevali grozdje uničenih trtnih nasadov. Upamo le, da bodo cene vsaj kolikor toliko blizu stvarni vrednosti letošnje izgube boljunškega kmetijstva.

SEJA PREDSEDSTVA SKGZ

Obsodba napada na Češkoslovaško

Sinoči se je sestalo predsedstvo Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je prizadeto ugotovilo, da so bile z zasedbo Češkoslovaške po četah SZ in sil varšavskega pakta, grobo kršene pravice svobodnega naroda do njegovega samostojnega razvoja. Slovenska kulturno-gospodarska zveza se bori za pravice človeka, za pravice narodov in za pravice narodnih manjšin, ker je tesno povezano z borbo vseh svobodoljubnih narodov in naprednih sil na svetu. Prav zaradi tega nam je še toliko težje in, je še toliko bolj nevarno, ker so prav tiste sile, ki bi morale biti nositeljice teh idej, te pravice poteptale.

Na seji predsedstva SKGZ so nato člani obravnavali nekatera pereča vprašanja v zvezi s položajem Slovencev v Italiji.

DEŽELNI ODBOR ODOBRIL ZADEVNI ZAKONSKI OSNUTEK

Dodatna sredstva za uresničitev občinskih urbanističnih načrtov

Novi zakonski osnutek določa za letošnje poslovno leto nadaljnjih 100 milijonov lir v ta namen

Na seji deželnega odbora, ki je bila včeraj pod predsedstvom predsednika dr. Berzantija, so odobrili zakonski osnutek odbornika za urbanistiko De Carlija glede povečanja izdatkov za prispevke na osnovi čl. 2 deželnega zakona št. 12 od lanskega junija.

Novi zakonski osnutek predvideva določitev za letošnje poslovno leto nadaljnjih 100 milijonov lir samo za izdatke, ki jih določa člen 2 omenjenega zakona. Deželna uprava meni, da bo s tem dodatnim prispevkom lahko zadovoljila vse nujne zahteve posameznih občin v zvezi s prošnjami za prispevke za uresničitev urbanističnih načrtov na osnovi državnega zakona št. 167. Z odobritvijo omenjenega zakonskega osnutka ne bodo samo rešili prošenj, ki so jih doslej vložile posamezne občine, marveč bodo lahko zadostili tudi zahtevam, ki bodo predložene v prihodnjih letih.

Člen 2 omenjenega deželnega zakona določa deželne prispevke za uresničitev urbanističnih načrtov, ki jih določa državni zakon 167. Kot je bilo že rečeno, daje deželna uprava posameznim občinam ali občinskim konzorcijem enkratni prispevek «una tantum» v višini do 60 odstotkov odobrenih stroškov za uresničitev teh urbanističnih načrtov.

Občinske uprave so z zadovoljstvom sprejele deželni zakon št. 12, ker so v njem videle možnost, da se lahko izkopajo iz težav, ki jim jih nalaga državni zakon št. 167. Tako je deželna uprava lani dobila prošnje za prispevke za 464 milijonov lir, za letošnje leto pa za okrog 435 milijon v lir. Deželna uprava ugotavlja, da so sicer uveljavili načelo odobritve prošenj revnejših občin, da pa večina teh prošenj ni mogla biti rešena, ker prav revne občine nimajo še pripravljenih urbanističnih načrtov. Zato bodo s sedanjim dodatnim zakonom lahko odobrili prošnje tudi tistih občin, ki so že pripravile urbanistične načrte.

Še ena velikanka v tržiški ladjedelnici

Na glavnem sanišču ladjedelnice «Italcantieri» v Tržiču so začeli včeraj graditi 140.000-tonsko petrolejsko ladjo, ki jo je naročila genovska pomorska družba «La Columbia», ki pripada Essovi skupini.

Razsežnosti nove turbinske ladje za prevažanje tekočih ogljikovodov, bodo izredno velike: 294,36 m v dolžino, 20,78 m v širino. Polno natovorjena ne bo mogla pluti po Sueškem prekopu, če ne bodo na njem opravili tistih del, ki so jih najavili pred zapletljaji prve dni junija lanskega leta. Prekop so namreč nameravali razširiti in poglobiti na najbolj plitvih mestih. Pogonski stroj za ladjo bodo zgradili v obratu «Ansaldo Meccanico Nucleare». Opremljen bo s turbinsko napravo vrste Stal-Laval, ki bo posredovala po 28.000 KM osne moči in potiskala polno natovorjen tanker s hitrostjo nad 16,5 vozla.

Ventilator avtomobila mu je skoraj odtrgal prst

Priletni upokojenec bo moral z enim mesecem zdravljenja v splošni bolnišnici plačati svojo neprevidnost. 62-letni Giordano Rismondo, ki stanuje v Ul. Revoltella 74, je včeraj okrog 16. ure v Ul. Rossetti v bližini razstavišča opazoval prijatelja, ki je popravljal svoj fiat 500. Radovedno je Rismondo stegnil roko proti vrtečemu se motorju, takrat pa ga je ventilator ranil po kazalcu desne roke, ki mu ga je skoraj odsekal. Upokojenec se je začel zvijati od bolečin, nato pa se je odpravil v bolnišnico, kjer so ga pridržali na ortopedskem oddelku.

Nesreča na delu

44-letna delavka Paola Coceani por. Pavan, ki stanuje v Ulici Campanelle 14, se je včeraj ponesrečila na delu v tovarni farmacevtskih izdelkov «Don Baxter» v Ul. Flavia 122. Žena je upravljala rezalni stroj, ko je po nesreči z levo roko znašla med rezili stroja ter si poškodovala dva prsta. V splošni bolnišnici, kamor so jo pripeljali z rešilnim avtomobilom Rdečega križa, se bo morala na ortopedskem oddelku zdraviti tri tedne.

Žrtev podobne nesreče je bil včeraj tudi 16-letni vajenec Roberto Cerne iz Ul. S. Marco 17. Ko je s krožno žago žagal kos lesa, si je poškodoval palec desne roke, da so mu morali v bolnišnici nuditi prvo pomoč. Okreval bo v 20 dneh.

Še ena zastrupitev z gobami

Včeraj je prišlo v našem mestu do novega primera zastrupitve z gobami, katere žrtev je bila 18-letna delavka Cinzia Murri iz Ul. Santi 7. Gobe je dekle zaužilo v ponedeljek zvečer pri sosedi, ki jih je bila sama nabrala. Zaradi hudih bolečin v želodcu se je morala mlada delavka včeraj zjutraj zateči po pomoč v splošno bolnišnico, kjer so jo pridržali na opazovanju s prognozo okrevanja v enem tednu.

Na ostrem ovinku se je prevrnil z «ape»

Prevelika hitrost je včeraj popoldne okrog 15. ure povzročila prometno nesrečo, pri kateri se je ranil 41-letni mehanik Giuseppe Antinoro, ki stanuje v Ul. Commerciale 120. Mož je vozil furgon «ape» po Ul. Appiari proti Trgu Tra i rivi, ko se je na ostrem ovinku z vozilom prevrnil in nato trčil v parkirani fiat, last Guida Godinija. Antinoro se je pobil po vsem telesu in si verjetno zlomil nekaj reber, da se bo moral tri tedne zdraviti v splošni bolnišnici na oddelku za pljučno kirurgijo.

Tihotapsko blago je plavalo po morju

Agenti finančne straže so v preteklih dneh zaplenili večjo količino vtihotapljenega blaga, ki so ga našli v zavojih, ki so plavali na morski površini nedaleč od obale v Tržaškem zalivu.

Zaboje so zagledali preteklo noč agenti, ki so na motornem čolnu obalne straže nadzorovali obalni pas, v sklopu akcije za preprečitev tihotapstva. Ko so jih potegnili na čoln, so ugotovili, da je v njih 36 steklenic alkoholnih pijač tuje izdelave in drugo vtihotapljeno blago.

JAVNA MANIFESTACIJA SOLIDARNOSTI S ČEŠKOSLOVAŠKO

Nocoj v gledališču Verdi koncert pevcev iz Prage

Nastopil bo mešani zbor «Kuhnuv smišeny sbor», ki se vrača iz Arezza - Goste bo pozdravil predsednik pokrajine dr. Savona, pred koncertom pa jih bo sprejel podžupan - Sestanek mladinske konzulte brez rezultata

Nocoj ob 21. uri bo v gledališču Verdi na pobudo tržaške pokrajinske in občinske uprave javna manifestacija solidarnosti s češkoslovaškim ljudstvom.

Osrednja točka manifestacije bo nastop pevskega zbora «Kühnuv smišeny sbor» iz Prage, ki se vrača v domovino po uspelem nastopu na mednarodnem tekmovanju pevskih zborov v Arezzu, kjer je zasedel prvo mesto in po sinočnjem koncertu v Gorici. Zbor, ki šteje 65 članov (35 moških in 30 žensk), bo nastopil skoraj z enakim programom, kot je nastopil v Gorici.

Pred začetkom koncerta bo češkoslovaške pevce pozdravil predsednik pokrajinske uprave dr. Savona. Vstop na koncert je prost.

Ob 18.30 pa bo češkoslovaške goste sprejel na županstvu podžupan prof. Lonza, ker je župan inž. Spaccini odsoten.

Dogodki na Češkoslovaškem so prebudili iz že več časa trajajoče nedejavnosti tudi mladinsko konzulto tržaške občine, ki se je sinoči sestala v občinski palači, da bi izrazila svoje mnenje o tem tako perečem problemu. V skoraj dveurno diskusijo so posegli številni govorniki, med katerimi so bili tudi predstavniki mladinskih gibanj skoraj vseh političnih strank. Za mladinsko gibanje KD je govoril Zanini, za KPI Spetič, za PSU Decleva in za PSIUP Punter. Vsi so obsodili sovjetski vojaški poseg, obsodili pa so tudi nepoštene špekulacije desnice na račun češkoslovaškega ljudstva. Predstavniki KD so tudi predložili resolucijo, ki je pa ni bilo mogoče izglasovati, ker je medtem zmanjkalo zakonito število delegatov, tako da konzulta ni bila več sklepčna.

Mladinska konzulta se bo verjetno znova sestala prihodnji teden.

Ljudje spravljajo izruvano drevje

tržaška knjigarna
TRST — Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792
je ZAPRTA
zaradi prenovitvenih del.

LINEA
VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE
NAJBOLJŠI NAKUP SREDI POLETJA:
Ugodna prodaja moških in ženskih oblačil — cenenih in razkošnih — samo nekaj dni v trgovini LINEA — Ul. Carducci 4. — Obleke jope plašči - dežni plašči - trikotaža - srajce - nogavice - osebno perilo - halje itd.
Vse po najugodnejših cenah

SPOROČILO VLADNEGA KOMISARIATA

Razdelitev kontingentov za uvoz blaga s sosednih jugoslovanskih področij

Prošnje je treba vložiti do 31. avgusta - Kontingenti se nanašajo na štirimesečje september-december

Dne 31. avgusta zapade rok, v katerem morajo podjetja, ki želijo sodelovati pri porazdelitvi kontingentov za uvoz blaga iz sosednih jugoslovanskih območij v štirimesečju september - december, vložiti ustrezne prošnje na pristojnem uradu generalnega vladnega komisariata za deželo Furlanijo - Julijsko krajino.

Uvozni kontingenti so naslednji: 63,4 milijona lir žive goveje živine za zakol (carine prosto), 23,4 milijona lir svežega mesa (idem), 13,4 milijona lir soljenega in prekajenega mesa (idem), 37 milijonov lir svežih morskih rib, rakov in mehkužcev (idem), 80 milijonov lir svežega naravnega mleka (od tega 13,4 milijona prosto carine), 6,8 milijona lir sira (carine prosto), 30 milijonov lir stročnic v zrnju in sveže povrtnine (razen svežega in kislega zelja, grenke pese in krompirja) (idem), 20 milijonov lir svežega in kislega zelja ter grenke pese (idem), 25 milijonov lir krompirja (idem), 45,8 milijona lir svežega sadja, (idem), 3,4 miljona lir sadnih in povrtninskih konserv (idem), 14 milijonov lir paradižnikovih koncentratov (idem), 46,7 milijona lir ribjih konserv (idem), 11,7 milijona lir sadnih sokov (brez agrumov), 83,4 milijona lir navadnega konsumnega vina (od tega 60 milijonov prosto carine), 10 milijonov lir tipičnih vin v steklenicah, 59,5 milijona lir vina za proizvodnjo kisa (prosto carine), 3,4 milijona lir kemičnih proizvodov (idem), 34,3 milijona lir preprog (idem), 6,8 milijona lir pohištva in drobnih lesnih izdelkov (idem), 3 milijone lir železninskih izdelkov (idem), 30 milijonov lir svežega grozdja za vino, 1 milijon lir vstekleničenih penečih vin, 30 milijonov lir cikanega vina in 45 milijonov lir melas.

Prošnje, ki bi dospele na komisariat po določenem datumu, se bodo upoštevale samo v toliko, kolikor bi kontingenti ne bili predhodno izčrpani.

Prošnjam morajo uvozniki priložiti listine, s katerih naj bo razvidna stvarnost poslov in bančna potrditev o času in obsegu poslov opravljenih v zvezi z uvozom istih vrst blaga (v razdobju 1965-1967. Podjetja pa, ki želijo sodelovati pri uvozu naslednjih vrst blaga, naj priložijo še navedene dokumente: *za uvoz navadnega namiznega (konsumnega) vina:* izjavo trošarinskega urada o količini vina, domačega ali uvoženega, ki jo je podjetje prevzelo oziroma oddalo v času od 1. januarja do 31. decembra 1967; *za uvoz klavne goveje živine:* potrdilo občinskih klavnic iz tržaške pokrajine, iz katerega naj bo razvidno število glav goveje živine, zaklane po nalogu podjetja za potrebe tukajšnjega prebivalstva v letu 1967; *za uvoz svežega mesa:* potrdilo trošarinskega urada o količini sveže govejega mesa (carinska postavka 02.01 A/II), ki ga je podjetje razpečalo na področju Trsta v lanskem letu.

Podjetjem, ki so vložila omenjene listine v preteklih mesecih, ko je šlo za razdelitev kontingentov za prvo oziroma drugo letošnje štirimesečje, ni treba prilagati prošnjam nove dokumentacije. Vsekakor pa morajo podjetja ali tvrdke, ki zaprosijo za sodelovanje pri uvozu kontingentiranega blaga s sosednih področij Buj, Sežane, Kopra, in Nove Gorice, registrirane na spisku, priznanih uvoznikov pri tržaški trgovinski zbornici.

Prepise natečaja in formularje prošenj ter izjave o imovinskem stanju lahko prizadeti dvignejo na tajništvu omenjenih srednjih šol, pri didaktičnih ravnateljstvih 7. in 15. okrožja ter v bolnišnici B. Garofalo. Prošnje je treba poslati skupaj s predpisanimi dokumenti do 12. ure 16. septembra uradu za vlaganje prošenj (soba št. 32) v visokem pritličju občinske palače.

Ministrstvo za finance razpisuje natečaj za zasedbo 335 mest pomožnega prokuratorja v posebnem staležu vodilnega osebja perifernih uradov za neposredne davke. Tretjina mest je namenjena državnim nameščencem. Potrebna je absolvirana višja srednja šola, predpisana starost 18-30 let, italijansko državljanstvo, potrdilo o uživanju političnih pravic in občajne druge listine. Rok za vložitev prošenj zapade 21. oktobra letos. (Uradni vestnik štev. 211 z dne 21. avgusta 1968).

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo razpisuje natečaj za zasedbo 40 mest pomožnega nameščenca v osrednjem in perifernem staležu izvršilnega osebja. Zahtevani pogoji so: opravljena višja srednja šola, starost 18-30, italijansko državljanstvo, uživanje političnih pravic, itd.. Prošnje je poslati na ministrstvo v Rim najkasneje do 20 oktobra letos.

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo razpisuje natečaj za 15 mest izvedenca v staležu tehnikov-mehanografov pri Državnem zavodu za zavarovanje proti boleznim. Rok za vložitev prošenj zapade 23. septembra. Potrebna je univerzitetna izobrazba.

Uradni vestnik štev. 208 z dne 17. avgusta je izšel s prilogo o usposobljenostnih izpitih za poučevanje na višjih srednjih šolah. Pismeni izpit slovenskega jezika in slovstve bo v Trstu 9. decembra letos.

Večje dodatne carine na uvoz goveda

Italija je ponovno nekoliko dvignila dodatne carine za uvoz goveje živine iz tretjih držav, in torej tudi iz Jugoslavije, hkrati pa je odpravila prelevmane za uvoz mladih telet od 220 do 300 kg teže in telečjega mesa. Nove dodatne carine veljajo za teden od 26. do 31. avgusta. Prelevmani za zmrznjeno meso ostanejo na isti višini kakor prejšnji teden, prelevmani za uvoz krav za zakol pa so bili znižani na polovico (prej 69,83 lire pri kg, sedaj pa 32,94 lire). Povišek pri govedu znaša 10 - 20 lir pri kilogramu. Beograjski gospodarski dnevnik «Privredni pregled» pripominja, da je iz najnovejših ukrepov videti, da Italija se naprej pospešuje uvoz teletine in zadržuje uvoz goveda in govejega mesa. Kljub temu pa se je položaj glede dobav italijanskemu tržišču v zadnjem času toliko popravil, da bo Jugoslavija v tekočem tednu odpremila v Italijo okoli 35 vagonov govejega mesa.

Razpis javnih natečajev

Šesti oddelek občinske uprave (prosveta) razpisuje natečaj za dodelitev študijskih nagrad dijakom in učencem, ki so se odlikovali pri učenju v preteklem šolskem letu. Natečaj je razpisan za dijake naslednjih šol:

1. štiri nagrade po 45.000 lir za dijake liceja «Dante Alighieri» v Ul. Giustiniano 3; 2. dve nagradi po 35.000 lir za dijake srednje šole državne «Dante Alighieri» v Ul. Giustiniano 3; 3. enajst nagrad po 30.000 lir za učence osnovne šole «Aldo Padoa» v Ul. C. Archi 2; 4. štiri nagrade po 30.000 lir za učence srednje šole «Scipio Slataper» v Ul. Bastia 4; 5. dve nagradi za učence osnovne šole pri otroški bolnišnici B. Garofalo

Vpisovanje v šolo Glasbene matice

Vpisovanje v šolo Glasbene matice bo od 2. do 14. septembra t. m. od 10. do 12. ure dopoldne v pisarni Glasbene matice v Ulici Ruggero Manna štev. 29.

Vpisovanje v Gorici bo v pisarni SPZ v Ulici Ascoli štev. 1.

Vpisovanje v podružnicah bo v dnevih, ki bodo objavljeni v časopisu.

Pouk se prične 16. septembra t. l. za glavne in stranske predmete.

Ravnateljstvo

SPOROČILO DR. SAVONE NA SEJI POKRAJINSKE KOMISIJE

Vladne pripombe k sklepoma v korist pokrajinskega osebja

Odbor bo posredoval za čimprejšnjo potrditev obeh važnih sklepov

Včeraj se je na sedežu pokrajinske uprave sestala pod vodstvom pokrajinskega predsednika dr. Savone komisija pokrajinskega sveta za splošne zadeve in za osebje, ki je razpravljala o nekaterih važnih sklepih, ki jih bo odbor predložil v dokončno odobritev pokrajinskemu svetu.

V začetku seje je pokrajinski predsednik govoril o češkoslovaških dogodkih ter sporočil članom komisije, da bo drevi v gledališču Verdi solidarnostna manifestacija s češkoslovaškim ljudstvom, ki jo prirejata pokrajinska in občinska uprava. Na manifestaciji, kot poročamo na drugem mestu, bo nastopil pevski zbor iz Prage.

Nato je komisija začela razpravljati o vprašanjih osebja. Dr. Savona je sporočil, da so iz Rima vrnili v Videm in iz Vidma, kjer je deželno odborništvo za krajevne ustanove, pokrajinski upravi oba sklepa pokrajinskega sveta glede skrajšanja delovnega urnika v pokrajinskih uradih ter o izboljšanju plač, z velikim številom pripomb. Ker sta oba sklepa zelo važna za pokrajinsko osebje, je predsednik sporočil, da bo odbor čimprej posredoval za njuno potrditev.

Zatem je predsednik dr. Savona obrazložil vprašanje priziva glavnega tajnika pokrajinske uprave ustavnemu sodišču glede njegove uradne premestitve iz Rima v Trst. Predsednik je pojasnil stališče pokrajinske uprave, ki se naslanja na odločitve, ki jih je zavzel glede tega vprašanja pokrajinski svet glede protiustavnosti uradnih premestitev pokrajinskih tajnikov.

Po obširni razpravi je komisija odobrila predlog odbora, da se celotna zadeva izroči odvetniku, ki naj na ustavnem sodišču zagovarja načelo avtonomije krajevnih ustanov. Komisija je nato razpravljala o nekaterih navadnih upravnih sklepih in o pomoči pokrajinske uprave ribičem, ki jim na en ali drug način uničujejo mreže v morju. Komisija je dala svoj pristanek tudi na sklep, da se vsem učiteljem v raznih pokrajinskih ustanovah dajo ugodnosti, ki jih uživajo državni učitelji.

Šolske vesti

Državni trgovski tehnični zavod «Zoisa» — Trst sporoča, da je vpisovanje za šolsko leto 1968/69 vsak delavnik od 10. do 12. ure. Podrobnejša pojasnila dobite v tajništvu zavoda. Vpisovanje se zaključi 25. septembra t.l.

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prijavijo vsi popravni izpiti — sprejemni za klasični licej, vstopni in razredni — v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1967/68 dne 2. septembra ob 8.30 s pismenim izpitom iz slovenščine.

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prijavo zrelostni izpiti — v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1967/68 dne 14. septembra 1968 ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Poletne prireditve

PARK MIRAMARSKEGA GRADU predstave «Luči in zvoki». Ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramare» v nemščini; ob 22,45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini. Avtobus «M» iz Barkovelj, postajališče tramvaja «6» proti parku ob 21. in ob 22,15 tudi od parka proti Barkovljam po predstavah.

Kino

Nazionale 16.30 «7 spose per 7 fratelli». J. Powell, H. Keel. Technicolor.
Grattacielo 16.30 «Caccia al maschio». C. Daneuve, J. P. Belmondo. Technicolor.
Fenice 16,00 «Vado, vedo, sparo». A. Sabato, J. Saxon. Technicolor.
Eden 16.00 «La maschera di cera». V. Price. Technicolor. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Excelsior 16.00 «La gatta dagli artigli d'oro». D. Gaubert, M. Duchannon. Eastmancolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 16,00 «Conto alla rovescia». Cinemascope - Technicolor.
Alabarda 16.00 «La pantera nuda». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.30 «Secret service». Tom Adams, Hana Goang. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «Questo mondo proibito». Dokumentarni film. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Deleke, il futuro tra un milione d'anni». Iz serije «Znanost in fantazija». Technicolor.
Cristallo 16.30 «Dossier, Marocco ?». Cyd Chorisse. Technicolor.
Capitol 16.30 «La legge del più forte». Louis de Funes.
Impero 16.30 «Per qualche formaggio in più». Risanka Tom and Jerry.
Vittorio Veneto 17.15 «525 Base Mobile chiama Suneber». Magali Noel. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 16,30 «Salomone e la regina di Saba». G. Lollobrigida, Yul Brynner. Technicolor.
Astra — Zaprto.
Ideale 16,30 «Trapezio». B. Lancaster, G. Lollobrigida. Technicolor.
Abbazia 16.30 «Amanti d'oltretomba». B. Steele, P. Miller. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Izleti

ZVEZA PARTIZANOV OPČINE
dne 12. in 13. oktobra 1968
IZREDNI IZLET Z LETALOM V SKOPLJE
Vpisovanje v trgovini «Pohištvo» na Opčinah, Proseška 6 samo do 31. t. m.
Cena 21.000 lir (plačljivo v obrokih) Pohitite!

ALPINISTIČNI TABOR
Alpinistični odsek SPDT prireja tabor alpinistov in planincev od 1. do 8. septembra na Creti Grauzarii. Vabor je namenjen vsem ljubiteljem planin. Vpisovanje in informacije v ul. Geppa 8. Mesta so omejena.

* * *

Ob priliki tabora organizira SPDT 1 septembra avtobusni izlet na Creto Grauzario. Udeleženci izleta bodo lahko ob odhodu prisostvovali dvignju taborne zastave.

SOZALJE
Osebje Založništva tržaškega tiska, uprava in uredništvo Primorskega dnevnika ter osebje Tržaške knjigarne izrekajo iskreno sožalje svojemu sodelavcu Francu Glažarju ob smrti njegove mame.

SOZALJE
Tovarišici Valeriji Kocjančič-Spetič izrekata uredništvo in uprava Primorskega dnevnika iskreno sožalje ob smrti njenega brata.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 27. avgusta 1968 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 5 oseb.
UMRLI SO: 40-letna Libera Braschiera, 48-letna Sara Solito por. Scala, 81-letna Maria Serovich por. Schmutz, 74-letna Lulgia Bartolomei por. Luzzatto, 83-letna Giovanna Felicita Pangher vd. Demarchi.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)
Al Lloyd, Ulica Orologio 6 — Ulica Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul Oriani 2 Vernari, Trg Valmaura 11.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina Alojzija Curmana daruje Petaros Albina 1000 lir za Dijaško matico in 1000 lir za prosvetno društvo «Slovenec».

Namesto cvetja na grob mame Franca Glažarja daruje osebje Založništva tržaškega tiska, uprava in uredništvo Primorskega dnevnika ter osebje Tržaške knjigarne 25.500 lir za Dijaško matico ter 2.000 lir za SZ «BOR».

V počastitev drage svakinje in tete Ane Simonič roj. Puntar, darujeta Antonija in Stanko Simonič 3000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah, 1000 lir za Sportno društvo Bor in 1000 lir za Glasbeno matico.

oglašajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

Po mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi očka, brat, stric

RUDOLF KRAINER

železniški sprevodnik v pokoju

Dragega pokojnika smo včeraj spremili k zadnjemu počitku iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah v Ljubljani.

Žalujoči: sin Sašo, sestra Valerija, brat Viktor z družino in drugo sorodstvo

Ljubljana, Trst, Zagreb, Dunaj, 28 avgusta 1968

V 90. letu starosti se je za vedno poslovila od nas naša predraga mama, stara mama, prababica, sestra, teta, tašča in svakinja

MARIJA GLAŽAR
roj. Smerdu

Pokopali smo jo v torek, 27. avgusta 1968 ob 10. uri v ožjem družinskem krogu na Žalah v Ljubljani.

Žalujoči: sinova Vinko in Franc, brat Rudolf, vnuki Edo, Sonja, Saša, Borut, Nuša, Danilo, Ida, pravnuki Emil in Katarina, nečaki, snahe in svakinja ter družine Glažar, Smerdu, Vizjak, Arnavtovski in drugo sorodstvo.

Ljubljana, Bazovica, Lipica, Zagreb, Köln, Annecy, Dunaj, 28. avgusta 1968

DENAR JE ŽE DLJE ČASA NA RAZPOLAGO

Kdaj bo pokrajina izplačala kmetom škodo ki jim jo je prizadela lanska suša?

Deželna uprava je že nakazala 8 milijonov lir - Kmečka zveza meni, da je treba pomoč kmetom čimprej razdeliti

Že pred časom je deželna uprava dala na razpolago določeno vsoto denarja v korist tistih kmetovalcev na Tržaškem, ki jih je prizadela lanska suša. Vsota 8 milijonov lir bi morala biti razdeljena s posredovanjem pokrajinske uprave.

Sredi preteklega julija so se na pokrajinski upravi sestali predstavniki kmečkih sindikalnih organizacij, pokrajinske uprave ter pokrajinskega kmetijskega nadzorništva, da bi se dogovorili o kriterijih in načinu razdeljevanja te pomoči. Predstavniki Kmečke zveze so ob tisti priliki poudarili potrebo, da se nakazana pomoč čimprej razdeli, ker le tako bi bila učinkovita v največji meri. «Kdor hitro da, dvakrat da» pravi star pregovor, ki ima posebno veljavo, ko gre za kmetijstvo, ki so ga prizadele elementarne nezgode.

Kmetovalci naše pokrajine zato nestrpni pričakujejo, kdaj bo obljubljena pomoč razdeljena, posebno še zato, ker so to pomoč že prejeli kmetovalci iz repentabrske občine. V tem primeru je pomoč, posebno v krmi, posredovalo pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo, ki je razpolagalo s posebnim skladom.

Prizadeti zato upajo, da bo pokrajinska uprava poskrbela za čimprejšnjo dodelitev te pomoči. Pri tem ne bi obstajale posebne težave, saj gre za manjši znesek. Na vsak način je boljše, da ga kmetovalci prejmejo čimprej, kakor pa, da bi ležal neuporabljen v bančnih blagajnah.

Lanska suša je precej hudo prizadela naše kmetijstvo. Škoda, ki jo je povzročila, se praktično ne more oceniti. Verjetno pa presega 15 milijonov lir. Najhuje je bila prizadeta živinoreja zaradi slabe košnje.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Češkoslovaški turisti se zahvaljujejo za pomoč na Koprskem

Zjutraj se je sestal v Kopru koordinacijski obalni odbor za pomoč češkoslovaškim turistom, ki je vojaška okupacija ZSSR zatekla v Jugoslaviji. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki češkoslovaških turistov, ki so v vseh krajih ob obali organizirani in imajo tudi svoje izvoljene predstavnike. Obravnavali so novonastali položaj in se pomenili o možnosti vrnitve v domovino. Dokončni sklep bodo sprejeli, ko bodo dobili izčrpnejša poročila iz domovine. Če bi se njihovo bivanje na koprski obali zavleklo, so Čehi in Slovaki pripravljeni sami prevzeti organizacijo bivanja. Tako so predlagali, da bi v počitniških domovih sami kuhali, njihovi zdravniki bi ordinirali v tukajšnjih ambulantah in tako dalje. Oblasti so sporočile, da bo nadaljnjega veljajo vsi ukrepi, ki so jih sprejeli glede brezplačnega stanovanja in hrane, glede poštnih in telegrafskih uslug, glede zdravstvenih storitev in glede prevozov. Za tiste, ki se bodo odločili za vrnitev v domovino, bodo preskrbeli bencinske bone in za mrzlo hrano.

Na današnjem sestanku v Kopru je devet predstavnikov češkoslovaških turistov iz Kopra in okolice, iz Ankarana, Fiese, Lucije, Izole, Portoroža in drugih krajev sprejelo resolucijo, v kateri se najtopleje zahvaljujejo oblastem in vsemu prebivalstvu za gmotno pomoč, predvsem pa za topla čustva solidarnosti, ki so jo bili deležni v teh težkih trenutkih na vsakem koraku. Ob koncu resolucije je rečeno: «Da bi se vsaj malo oddolžili za vse, kar ste storili za nas, smo češkoslovaški turisti na koprski obali organizirali krvodajalno akcijo in bomo dali kri na razpolago Rdečemu križu.

Medtem se solidarnostna akcija nadaljuje in iz vseh krajev poročajo o sestankih kolektivov in o novih prispevkih za pomoč češkoslovaškim turistom. Tako je idrijski rudnik daroval 3 milijone dinarjev, Interevropa v Kopru pol milijona, Primorski tisk 400.000, sindikalna podružnica občine Koper 300.000 itd.

Hude posledice zaradi nenadne slabosti

Mladenič iz Milj se je včeraj zjutraj na hud način poškodoval pri padcu zaradi nenadne slabosti. Ponesrečenca, 16-letnega Ennia Ielussiga iz Ul. Roma 5, so sprejeli v tržaško bolnišnico s pridržano prognozo.

Fant se je okrog 10.30 s stricem Eliom Brecelijem, 29 let, iz Milj, Ul. Dante Alighieri 9 odpravil na ravnateljstvo podjetja «Vetrobel» v Zavljah, kjer je upal, da bo dobil zaposlitev. Ko je čakal pred poslopjem ravnateljstva, mu je nenadno postalo slabo, da je padel vznak ter z glavo udaril v rob kamnitih stopnic pred stavbo ter si povzročil hude poškodbe.

Mimoidoči avtomobilist je ponesrečenca pospremil v splošno bolnišnico, kjer so ga pridržali na nevrokirurškem oddelku. Kot smo že dejali, je prognoza pridržana.

Trčenje avtomobilov zaradi izsiljevanja prednosti

Žrtev prometne nesreče je bil včeraj okrog 16. ure 58-letni uradnik Oscar Mozina, ki stanuje v Ul. Baseggio 14. V notranjosti starega pristanišča je šofiral svoj fiat 1100 po cesti, ki pelje proti kopališču «Ferroviario», ko mu je presekal pot fiat 850, ki ga je 29-letni Mario Coslovi iz Ul. Martiri della libertà v vzvratni vožnji vozil iz parkirnega prostora. Mozina je z avtomobilom najprej trčil v fiat 850, nato pa se je zaril s prednjim delom vozila pod železniški vagon, ki je bil ustavljen v bližini. Pri dvojnem trčenju se je Mozina poškodoval po čelu, rokah in kolenih, da so ga morali z rešilnim vozom Rdečega križa odpeljati na zdravljenje v glavno bolnišnico. Tu bo ponesrečenec na nevrokirurškem oddelku okreval v desetih dneh.

PO TRČENJU Z MALENKOSTNO GMOTNO ŠKODO

Prepiranje med šoferjema z epilogom v bolnišnici

Ko je izgubil potrpljenje je sobesednika udaril s pestjo v obraz in prsa

Prerekanje med avtomobilistoma zaradi izsiljevanja prednosti se je včeraj okrog 13. ure izrodilo v pravi tepež, zaradi katerega se je moral eden od njiju zateči po pomoč v splošno bolnišnico. Do neljubega dogodka je prišlo v Ulici Carducci v višini križišča z Ul. Imbriani. 31-letni Roberto Pesavento iz Ul. Commerciale 9/5 je v svojem fiatu 124 peljal proti Goldonijevemu trgu, ko mu je na omenjenem križišču presekal pot fiat 1500, ki ga je iz Ul. S. Francesco vozil 46-letni Franco Maccaluso iz Ul. Giusti 6. Trčenje med avtomobiloma je bilo neizogibno, a je zaradi zmerne hitrosti vozil povzročilo le majhno materialno škodo.

Hujše posledice pa je imelo prerekanje, ki ga je trčenje sprožilo: avtomobilista sta namreč stopila iz vozil ter drug drugemu skušala naprtiti krivdo za trčenje. Na lepem pa je Maccaluso zgubil potrpljenje in udaril sobesednika s pestjo po obrazu in nato še v prsi. Pesavento se je zgrudil na avtomobil, da so ga morali bolničarji Rdečega križa z rešilnim vozom pospremiti v splošno bolnišnico. Tu so ga zdravniki pridržali na opazovanju s prognozo okrevanja v dveh tednih.

O nekulturnem dogodku so karabinjerji uvedli preiskavo.

Jugoslovana žrtvi avtomobilskih tatov

Dva jugoslovanska državljana, ki sta se mudila na obisku v našem mestu, sta bila v preteklih dneh žrtvi tatov. 73-letnemu Georgeju Stevanoviču so neznanci ukradli torbo, ki jo je bil za trenutek pustil brez nadzorstva na stolu pred lokalom na Ponterošu. V torbi je jugoslovanski turist imel denarnico s 13 tisoč lirami in 2.500 dinarji ter zavoj petnajstih najlonskih dežnih plaščev. Škoda znaša kakih 80 tisoč lir.

Približno isto škodo je utrpel tudi 37-letni Branislav Lopičić, ki živi v Parizu. Iz avtomobila «primula», ki ga je bil parkiral v Ul. Trento, so mu odnesli nekaj oblačil in razne druge predmete. Obe tatvini sta okradenca prijavila agentom komisariata.

Žrtev «avtomobilskih miši» je bila tudi 65-letna Letizia Torretta por. Ferrante iz Neaplja. Iz avtomobila, ki ga je imela na popravilu v neki barkovljanski mehanični delavnici, so ji ukradli filmski aparat znamke «canon» in vetrovko. Škode je za 213 tisoč lir.

VČERAJ PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

Precej stroga obsodba treh moških ki so okradli vinjenega upokojenca

18 mesecev zapora mladeniču zaradi izkoriščanja dveh žensk

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Fazio, tožilec Brenci, zapisnikar Chiarelli, obramba Ghezzi) je bila včeraj obravnava proti trem moškim, ki so bili obtoženi, da so ukradli nekemu vinjenemu upokojencu denar, ki ga je hranil v denarnici ter ga povrh tega še pretepli ter vrgli iz avta.

Na zatožni klopi so sedeli: 42-letni Vittorio Ventur iz Ul. P. Verdierio 3, 32-letni Silvio Tossi iz Ul. Matteotti 9 ter 23-letni Sergio Pellegrini iz Ul. Rossetti 26.

Nasilno trojico tatičev so karabinjerji aretirali 21. junija letos po preiskavi, ki je trajala tri dni. Nasilno dejanje in tatvino pa je 17. junija prijavil karabinjerjem v Ul. Cologna 58-letni upokojenec Giovanni Signoretti iz Ul. Vidali 2 (javno prenočišče), ki je znan pod vzdevkom «Chessman». Moški je povedal, da so ga tisti večer trije moški odpeljali z avtom proti Bregu, ga okradli, pretepli in potem zapustili na cesti. Mestni karabinjerji so poslali prijavo in kratek opis dogodka karabinjerjem v Dolino, ki so skupno s poveljstvom v Miljah uvedli preiskavo. Po nekaj dneh se jim je posrečilo izslediti krivce ter jim pripreti.

Dogodek pa je po opisovanju prizadetega Signorettija potekel približno takole.

Tisti dan je upokojenec prejel svojo domesečno pokojnino v znesku okoli 60.000 lir. Ker se je z denarjem v žepu počutil boljše kot drugi dni, je bil zelo radodaren, ko je popival po raznih gostilnah. V določenem trenutku je srečal nekega mladeniča (za katerega je pozneje trdil, da je bil prav Tossi). In tem sta se našla v nekem lokalu, kjer sta pridno pila. Po njegovem zatrjevanju pa se je Tossi med tem časom dogovoril z Venturijem in Pellegrinijem da prideta pred lokal z avtom in da se potem skupaj odpeljejo na kako mesto, ki bi bilo primerno za tatvino. Tako so se trojica nepridipravov in žrtev srečali v gostilni, ki je na vogalu ulic Crispi in Brunner. Od tu so se odpeljali k Sv. Aiojziju, kjer so pili v nekem baru. Nato so šli k Lovcu, kjer so se ustavili v tamkajšnji gostilni. Že tedaj se je Tossi baje polastil žrtvine denarnice. V tej gostilni pa je prišlo do prepira. Gostilničarka ni hotela postreči s pijačo Signorettiju, ker je bil že preveč vinjen. Ta pa se je razhudil, ker je opazil, da mu je zmanjkal denar (do tedaj je plačeval pijačo izključno on sam). Račun je tedaj poravnal Tossi in takoj nato so Signorettija nekoliko zlepa in nekoliko zgrda spravili v avto. Moški je protestiral ter zahteval naj ga odpeljelo na kvesturo. Tossi je sprva ukazal šoferju, naj gre proti mestu, toda po kakih 300 metrih je dejal naj obrne vozilo.

Tako so se odpeljali po zgornji cesti do Botača, kjer so se tudi ustavili v gostilni. Prepir med Signorettijem in Tossijem pa je še vedno trajal. V določenem trenutku je Tossi zakliknil: «Ti me obtožuješ, da sem ti ukradel 40.000 lir, jaz ti bom pa dokazal, da imaš denar še vedno pri sebi.» Rečeno, storjeno: Tossi je z roko segel v Signorettijev žep, privlekel na dan denarnico in dejal: «No, vidiš, da je tako kot sem ti rekel. Ker pa si me po krivem obdolžil tatvine, ti bom odvzel denar in vrnil prazno denarnico.»

Nato je prišlo do fizičnega obračunavanja in trojica je kasneje pustila Signorettija na cesti. Dali so mu 1000 lir «Za avtobus,» so dejali.

Na včerajšnji obravnavi je Tossi še enkrat zanikal krivdo ter trdil, da je Signoretti res imel denar v žepu. Venturi je dejal med drugim, da mu je bil Tossi dolžan 5.000 lir, medtem, ko je bil dolžan nadaljnjih 10.000 lir Pellegriniju.

Javni tožilec je zahteval, naj sodniki spoznajo vse tri obtožence za krive ter naj obsodijo vsakega na 3 leta zapora in 120.000 lir globe. Odvetnik Ghezzi je poudaril, da je bila škoda poravnana ter je zato zahteval, naj sodniki izrečejo najnižjo kazen.

Sodišče je obsodilo Tossija na 2 leti zapora in 60.000 lir globe, Venturija na 0 mesecev in 20 dni zapora ter 26.666 lir globe in končno Pellegrinija na 9 mesecev zapora in 25.000 lir globe. Za ta dva obtoženca je kazen pogojna ter so ju zato izpustili iz zapora.

* * *

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi 26-letni Domenico Albergo iz Carbonare pri Bariju, ki je bil obtožen, da je izkoriščal dve prostitutki, ju navajal na prostitucijo ter skrbel za ugoden potek njunega «dela».

Albergo je do konca lani služil svoj vojaški rok v našem mestu. Pozneje se je vrnil v Trst ter živel nekaj časa skupaj z eno od žensk, ki je stara že skoraj 40 let ter ima tri otroke. Ženska mu je baje dajala vsak dan po 2.000 ali 3.000 lir ter poleg tega še skrbela za družino. Pozneje je Albergo spoznal neko drugo prostitutko, ki pa je bila precej mlajša. Ko sta se nekega dne sestala v Ul. Trento, ju je prva zasačila. Nastal je prepir, v katerega so posegli policijski organi. Agenti so zaslišali vse prizadete ter prišli do zaključka, da je moški res izkoriščal obe ženski (druga mu je baje dala okoli 100 tisoč lir).

Na obravnavi je Albergo trdil, da obtožbe niso odgovarjale resnici. Tudi njegov zagovornik je skušal dokazati, da njegov varovanec sploh ni potreboval denarja, ker ga je tako dobival dovolj od svojega očeta.

Javni tožilec je zahteval zelo ostro kazen: 4 leta zapora in 200 tisoč lir globe. Sodniki so bili nekoliko bolj prizanesljivi: obtoženca so obsodili na 1 leto in 6 mesecev zapora zaradi izkoriščanja prostitucije, medtem ko so ga oprostili glede ostalih dveh obtožb. Ker gre za zelo hud prekršek, bo moral Albergo po prestani kazni v kmečko kolonijo za najmanj dve leti, a odvzeli so mu tudi pravico do javnih služb ter do varuštva.

Goriško-beneški dnevnik

VČERAJ DOPOLDNE V BELI DVORANI GORIŠKEGA MAGISTRATA

Izredno prisrčen sprejem bratskih gostov iz ČSSR

Tople pozdravne besede župana Martine - Pogovor s pevci, s katerimi se dobro poznamo še od lanskega gostovanja v Gorici - Drevi nastop v Trstu

Del praškega pevskega zbora v beli dvorani goriškega magistrata med pozdravnim govorom župana Martine

Člane praškega pevskega zbora je včeraj dopoldne sprejel v beli dvorani goriškega magistrata župan Martina, ki jih je s toplim nagovorom pozdravil v naši sredi. Zaželel jim je prijetno bivanje v Gorici, kjer so bili že lansko leto in so ob tisti priliki osvojili srca vseh meščanov. Župan jim je dejal, da vse mesto spremlja njihovo bol zavoljo okupacije Češkoslovaške ter izraža upanje — takrat so se že pojavile prve vesti o doseženem sporazumu v Moskvi — da se bodo lahko kmalu vrnili v svojo svobodno domovino. Po sprejemu jim je pripravil zakusko, med katero smo imeli vrsto pogovorov s pevci, s katerimi smo se seznanili med lanskim koncertom na tekmovanju v Gorici, ko so preživeli več dni v Slovenskem dijaškem domu. Ob tisti priliki jim je pripravila Slovenska prosvetna zveza sprejem, med katerim so bili navezani prijateljski stiki ter ustvarjena znanstva, ki so nam včeraj omogočila, da se je med njimi in nami razvil prisrčen pogovor tako o njihovih nastopih v Italiji kakor tudi o dogodkih v njihovi domovini.

Izredno so zadovoljni nad prvim mestom, ki so ga v Arezzu dosegli v svoji kategoriji. Program njihovega bivanja v inozemstvu, sestavljen še pred odhodom, je obsegal nastope v okviru tekmovanja v Arezzu in v Gorici ob povratku v domovino. Ker pa so medtem nastale izredne okoliščine, je zbor sprejel ponudbe italijanskih glasbenih in umetniških inštitucij za vrsto nastopov. Tako bodo drevi nastopili v Trstu, po povratku v Arezzo, kjer imajo zagotovljeno stanovanje in hrano, bodo v petek nastopili v Perugii, v nedeljo v Firencah, v ponedeljek pa v akademiji Santa Cecilia v Rimu. Po izvršitvi tega programa — so nam včeraj dopoldne rekli pevci, ki do tistega časa še niso bili seznanjeni s potekom moskovskih pogovorov — pričakujejo, da se bodo razmere na meji in v njihovi domovini uredile ter jim omogočile povratek Člani pevskega zbora imajo namreč v Pragi celo vrsto sorodnikov. Večji del pevk ima v Pragi može, matere in očetje, ki pojejo v zboru, pa svoje otroke. Razumljivo je, da jih vesti o neredih močno vznemirjajo ter spravljajo tudi v negotovost, zakaj prek češkoslovaškega veleposlanika v Rimu, s katerim so bili v stiku, niso mogli izvedeti ničesar točnega o svojcih v Pragi.

Vsi člani zbora obsojajo okupacijo svoje domovine ter ne verjamejo v trditve, da je bila socialistična Češkoslovaška v nevarnosti. «To je bila samo pretveza tistih krogov, ki nasprotujejo demokratičnemu in humanističnemu razvoju našega socializma ter našemu zavzemanju, da ustvarimo v Evropi kar najbolj trdne osnove za mir in sožitje», so nam rekli.

Župan Martina je predstavniku zbora podelil v spomin pečat iz 13. stoletja, gostje pa so se mu oddolžili s kristalom in knjigo v Pragi Sprejemu so prisostvovali številni občinski odborniki in svetovalci ter predstavniki javnega in kulturnega življenja. Gostje so bili ob toplih izrazih simpatij vidno ganjeni.

Vpisovanje v tečaje ENALC

ENALC - državni zavod za vzgojo delavcev v trgovski stroki s sedežem v Gorici, Ul. Mazzini 4, javlja, da bo pričel v prihodnjem oktobru z dnevnimi in večernimi tečaji. Dnevni tečaji bodo posvečeni nezaposlenim (za tipkarice in uradnike). Večerni tečaji, ki bodo posvečeni mladincem v službi, bodo za stenografe in tipkarice.

Tečaje financirata vlada in deželna uprava. Vpisovanje se vrši v pisarni ENALC, Ul. Mazzini 4, vsak dan v uradnih urah.

POPRAVEK

Pri izrekanju voščil ob 50-letnici se nam je vrinila neljuba pomota; obletnico rojstva je namreč slavil Slavko Štekar, kar so naši čitatelji prav gotovo takoj spoznali. Prosimo, da nam napako oprostijo.

OB PRILIKI VAŽNIH OBLETNIC SLOVENSKEGA NARODA

Zborovanje slovenskih zgodovinarjev v Novi Gorici od 9. do 13. septembra

V programu zborovanja vrsta zanimivih referatov o zgodovini primorskih Slovencev - V Krombergu bodo otvorili razstavo «Primorski Slovenci 1860-1870»

Primorski Slovenci praznujemo letos vrsto važnih obletnic v naši zgodovini: 100-letnico uveljavljanja slovenskega političnega življenja, 50-letnico nastanka jugoslovanske države, 25-letnico vseljudske vstaje na Primorskem.

V tem okviru se vršijo na jugoslovanskem delu Primorske številne proslave in manifestacije. Poleg proslave stoletnice šempaskega tabora, ki bo prihodnjega oktobra in proslave petindvajsetletnice ljudske protifašistične vstaje, ki bo 15. septembra v Novi Gorici, zavzema zelo važno mesto zborovanje slovenskih zgodovinarjev, ki bo v dneh od 9. do 13. septembra letos v dvorani občinske skupščine v Novi Gorici. Zborovanje prirejata Zgodovinsko društvo za Slovenijo in občinska skupščina Nova Gorica, ob sodelovanju občinskih skupščin Ajdovščina, Idrija, Sežana in Tolmin.

Zborovanje bo štirinajsto po vrsti in bo, kot je razvidno iz programa, posvečeno v veliki meri preteklosti Slovenskega Primorja.

Program petdnevnega zborovanja je naslednji:

1. dan zborovanja, ponedeljek 9. septembra.

Ob 9. uri otvoritev: «Slovenci na prelomu šestdesetih in sedemdesetih let 19. stoletja»; preglede za posamezne pokrajine bodo podali: Branko Marušič (Goriška in Istra), Samo Pahor (Trst), dr. Jaromir Beram (Beneška Slovenija). Sledi ogled arhiva pri občinski skupščini Nova Gorica.

Ob 15.30 nadaljevanje z referati: dr. Tone Zorn (Koroška), dr. Vasilij Melik (Kranjska), Viktor Vrbnjak (Štajerska), Fran Sebjanič (Prekmurje). Sledi referat Franca Rozmana «Začetki delavskega gibanja na Slovenskem».

Ob 20. uri bo v veliki razpravni dvorani okrožnega sodišča predavanje o umetnostno zgodovinskih in arheoloških spomenikih Goriške.

2. dan zborovanja, torek 10. septembra.

Jutranji del zborovanja se prične ob 8. uri. Na sporedu so naslednji referati: I. V.Čurkina: «Odnos dveh generacij slovenskih liberalcev do Rusije»; dr. Vasilij Melik: «Splošni problemi slovenske politike okrog leta 1870»; Tomaž Weber: «Pomen zgodovinskega pouka na srednjih šolah».

Ob 16. uri bo v goriškem muzeju v gradu v Kromberku občni zbor Zgodovinskega društva za Slovenijo.

Ob 18.30 bo otvoritev razstave «Primorski Slovenci 1860-1870», ki jo prireja Goriški muzej ter razstave historiografskih del o Primorski, ki jo prireja Goriška knjižnica. Sledil bo ogled Goriškega muzeja.

Ob 20. uri bo na gradu Kromberk sprejem za udeležence zborovanja, ki ga priredi predsednik občinske skupščine Nova Gorica.

3. dan zborovanja, sreda 11. septembra.

Ob 8. uri zjutraj bo imel dr. Vladimir Dedijer referat s temo «Preporod in druga jugoslovanska mladinska gibanja pred prvo svetovno vojno». Sledijo referati dr. Janka Pleterskega o temi «Trializem pri Slovencih in jugoslovansko zedinjenje» ter Lojzeta Udeta «Upor slovenskega vojaštva v avstro-ogrski armadi».

Pričetek popoldanskega dela zborovanja bo ob 15.30. Dr. Dragovan Sepič bo predaval o «Slovencih in jadranskem vprašanju v času prve svetovne vojne», dr. Dušan Kermavner pa o temi «Ivana Cankarja poseg v slovensko politiko leta 1918».

4. dan zborovanja, četrtek 12. septembra.

Ob 8. uri bo pričetek zborovanja z referatom dr. Metoda Mikuža, ki bo govoril o temi «Vprašanje zahodne meje v obdobju NOB in po vojni do pariške mirovne konference». Sledi referat dr. Toneta Ferenca o temi «Splošna ljudska vstaja v Slovenskem Primorju po kapitulaciji Italije».

Naslednji dan si bodo slovenski zgodovinarji ogledali na izletu kraje, kjer živijo zamejski Slovenci, in sicer Goriško in Beneško Slovenijo.

Kot vidimo iz zgornjega programa je program zborovanja posvečen v glavnem zgodovini primorskih Slovencev. O poteku zborovanju bomo naše bralce pravočasno obveščali.

Župan Martina izroča darilo dirigentu zbora Pavlu Kühnu

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Priprave za proslavo 100-letnice znamenitega šempaškega tabora

Pokroviteljstvo nad njim je prevzel Josip Vidmar, glavni govornik bo dr. Joža Vilfan - Odkritje spomenika dr. Karlu Lavriču ter ureditev njegovega groba na pokopališču v Gorici

V Novi Gorici pospešujejo priprave na proslavo stoletnice šempaškega tabora. Poseben pripravljalni odbor je te dni sprejel dokončni program ter mesto, kjer bo proslava. Med Šempaści in Oželjanci so namreč vladali različni pogledi na to, kjer bi se slavnost vršila.

Kakor smo že poročali, je prevzel pokroviteljstvo nad proslavo predsednik slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, glavni govor pa bo imel dr. Joža Vilfan, potomec znane nacionalno zavedne družine iz Trsta, ki je odigravala v politični zgodovini Primorske pomembno vlogo.

Proslava bo 19. in 20. oktobra. Na predvečer bo goriško gledališče uprizorilo posebno delo, s katerim bo predočilo, kako so se odigravali nekdanji tabori. 20. oktobra pa bodo na Veliki Otavi, kjer je bil tabor pred sto leti, odkrili spominsko znamenje. Osrednja proslava pa bo v isti dan v popoldanskih urah, kjer se bodo zvrstili govorniki in kjer bo nastopilo tudi blizu 300 pevcev z območja Goriške in iz Italije. Pripravljalni odbor je poskrbel tudi za to, da bo izšel ponatis brošure, ki so jo izdali ob taboru pred sto leti. Pošta pa bo izdala poseben poštni žig.

Ob priliki proslave stoletnice tabora bodo v Novi Gorici odkrili tudi spomenik dr. Karlu Lavriču, prebuditelju goriškega ljudstva ter organizatorju taborniškega življenja.. Dogovorili so se tudi, da bodo popolnoma preuredili njegov grob na goriškem pokopališču.

Možnost investicij v pristanišče Portorosega

Na sedežu konzorcija za industrijski razvoj Tržiča je predsednik Romani v družbi članov odbora sprejel direktorja deželnega tehničnega urada za dela v pristaniških ing. Finzija ter ing. Carbonija. Na tem delovnem sestanku tehničnega značaja so se seznanili z urejevanjem industrijskih con v okviru regulacijskega načrta pristanišča Portorosega. Gre v bistvu za koordinacijo investicij v pristaniške naprave.

Asfaltirana cesta na Kras

V nedeljo ob 16. uri po jugoslovanskem času bodo otvorili asfaltirano cesto Miren - Vojščica - Temnica, ki povezuje Vipavsko dolino s Krasom. Ob tej priliki bo Slovensko gledališče iz Trsta nastopilo s Štokovim Anarhistom v Zelenem gaju, na voljo bo tudi pršut, kraški teran in prosta zabava.

IZ GORIŠKEGA MATIČNEGA URADA

Včeraj so v goriškem matičnem uradu prijavili eno rojstvo in štiri smrti.

Rojstvo: Antonella Provedel.

Smrti: 80-letni Giuseppe Balanzin, 65-letni Massimino Pittana, 74-letni Giovanni dr. Verbi, 72-letna Maria Rosa Roset.

ZARADI NEIZVAJANJA SPORAZUMA

Kriza levega centra v trbiški občini

Socialistični svetovalci so izstopili, ker KD noče urediti trga s stojnicami in sprejeti regulacijskega načrta

V trbiški občini v Kanalski dolini, v kateri živi precej slovenskih rojakov, je občino upravljala nekaj let večina levega centra, v kateri so bili demokristjani in združeni socialisti. Pred približno tednom dni so socialistični odborniki podali ostavko na svoj položaj, potem ko je ustrezen sklep sprejela skupščina socialističnih sekcij iz Trbiža in Rabija.

Socialisti očitajo demokristjanom, da niso spoštovali sprejetih obveznosti v sporazumu levega centra, ki se tičejo javnega življenja v Trbižu. Gre v glavnem za dve vprašanji, ki sta velike važnosti za Trbiž. Socialisti so zahtevali ureditev javnega trga v Trbižu, katerega stojnic se poslužujejo v veliki meri jugoslovanski in avstrijski turisti. Demokristjani niso hoteli nič slišati o uredtvi tega trga.

Drugi argument nesporazuma je stalno odlaganje regulacijskega načrta, o katerem noče demokristjanska večina diskutirati v občinskem svetu. KD ima v občinskem svetu večino, socialisti pa so izjavili, da mora biti odlaganju konec. Zaradi tega so izstopili iz občinskega odbora in izjavili, da bo lahko spet prišlo do sodelovanja, le če bo KD pričela resno diskutirati o omenjenih problemih.

Odgovor krščanske demokracije na socialistični korak je bil zelo oster. Dosedanjemu socialističnemu podžupanu Rosenwirthu očitajo, da je, ko so se pojavila prva nesoglasja s krščansko demokracijo, v pismu članom svoje stranke označili demokristjane za nekompetentne. Zaradi tega je takrat KD zahtevala zamenjavo Rosenwirtha, kar pa je sekcija socialistične stranke upravičeno odklonila.

Pogajanja o položaju v podjetju Sem-Detroit

O skrajšanju delovnega časa v podjetju Sem-Detroit v Tržiču se bodo danes predstavniki sindikalnih organizacij kovinarjev (FIOM, FIM in UILM) pogovarjali z ravnateljstvom tega podjetja Sestanek bo ob 16. uri. Gre za obravnavo vprašanja, ki ga je sprožilo ravnateljstvo podjetja pri sklenitvi sporazuma s sindikati ob prekinitvi zasedbe tovarne v Ul. Galilei. Kakor smo že poročali, so delavci tovarno zasedli zato, da bi preprečili odpust 50 delavcev.

Obe stranki sta se ob podpisu sporazuma obvezali, da bosta skupno pregledali razmere v podjetju. Namesto odpusta 50 delavcev pa je podjetje nakazalo skrajšanje delovnega časa za vse delavce in s tem možnost premostitve nastale krize.

Sindikalisti se bodo danes sestali ob 14. uri, da uskladijo svoja stališča.

Po TV oddaja o Novi Gorici

Jutri v četrtek ob 20.35 bo po jugoslovanski televiziji zanimiva oddaja z naslovom «Nova Gorica včeraj, danes, jutri.» Oddaja je posvečena 25-letnici vseljudske protifašistične vstaje na Primorskem.

Odhod avtobusa Kmečke zveze na izlet v Ljubljano

Kmečka zveza priredi v nedeljo enodnevni avtobusni izlet v Ljubljano. Avtobus bo vozil po naslednjem voznem redu: odhod izpred spomenika v Pevmi ob 6. uri, izpred spomenika na Oslavju ob 6.05, z zgornje postaje na Oslavju ob 6.10, z Bukovja (Steverjan) ob 6.20, iz Podgore ob 6.30, s trga v Štandrežu ob 6.40, s trga v Sovodnjah ob 6.50.

Kmečka zveza prosi vse izletnike, naj bodo točni, ker zamudnikov ne bodo čakali.

Da ne bi bilo nepredvidenih zapletljajev, naj že doma pregledajo, če imajo veljavne dokumente za prehod meje. Povratek okoli 22. ure.

Izleti

Slovensko planinsko društvo iz Gorice sporoča, da priredi v soboto in nedeljo 31. avgusta in 1. septembra visokogorski izlet k Pogačnikovemu domu in na Razor. Odhod iz Gorice v soboto ob 14. uri, spanje v Pogačnikovem domu, v nedeljo vzpon na Razor in povratek. Za informacije je na voljo Bernard Bratuš, Goriška nabavno-prodajna zadruga, Ul. Don Bosco, tel. 26-08.

Mali oglasi

KONFEKCIJA MONCARO, Verdijev korzo 117 išče vajenca in pomočnico v prodajalni.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Un poker di pistole», G. Hilton, ameriški kinemaskopski barvni film.

CORSO. 17—22: «Sanyuro», T. Mifune in T. Makadai, japonski film v kinemaskopu.

MODERNISSIMO. 17.15: «Rideràˮ, L. Tony in M. Solinas, italijanski film.

VITTORIA. 17.30: «6 pallottole per 6 carogne», V Price in D. Ivarson, ameriški barvni film.

CENTRALE. 16.30: «Il ponte sul fiume Kwai», W. Holden in A. Guinness, angleški kinemaskopski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 18.30: «Una notte per 5 spie», F. Interlenghi in I. Thunc, v barvah.

EXCELSIOR. 17.30: «Nevada Smith», S. Mc Quinn, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 18.30: «L'ultimo samuray», T. Mifune.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Cristofoletti, Travnik, tel. 29-72.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «Alla salute», Ul. Cosulich 117, tel. 72480.

RONKE

Danes je odprta lekarna All'Angelo, dr. Olivetti, Ul. Roma 22, tel. 77019.

šport šport šport šport šport šport

KOLESARSTVO

SVETOVNO PRVENSTVO

Sovjetinja Obodovskaja svetovna prvakinja v ženski zasledovalni vožnji za posameznice

2. Burton, 3. Hage, 4. Korotajeva - Včerajšnji spored so dopolnila tekmovanja v vožnji za motorji za amaterje in profesionalce, v hitrostni vožnji za profesionalce in ženske ter v zasledovalni vožnji za profesionalce

RIM, 28. — V Rimu so danes ponoči podelili prvi naslov svetovnega prvaka, oziroma prvakinje in to v zasledovalni vožnji za ženske posameznice. Zasluženo ga je osvojila Sovjetinja Obodovskaja, ki je v finalu premagala odlično Angležinjo Burtonovo.

To tekmovanje je prineslo v jutranjih urah precej razočaranja italijanskemu taboru: v četrtfinalu sta izpadli namreč Elisabetta Maffeis in Milena Tartagni, ki sta ju izločili Sovjetinji Obodovskaja in Korotajeva. Nihče ni sicer pričakoval, da bi obe bolj nevarni Italijanki premagali mišičasti Sovjetinji, vendar pa sta to bili prvi izločitvi italijanskih barv na tem prvenstvu in to je razumljivo prineslo v italijanski tabor določeno zagrenjenost. Presenetila pa je v teh vožnjah Nizozemka Hage, ki je celo dosegla najboljši čas 4'03"4 in poprečno hitrost 44,334 km na uro.

V polfinalu je Obodovskaja po počasnem startu izločila Nizozemko Hage, ki je popustila v zaključnem delu vožnje, Angležinja Burton pa je s kar dvema sekundama prednosti odpravila Sovjetinjo Korotajevo, ki je tudi zatajila v zadnjih krogih.

V finalu za prvo mesto je Obodovskaja prevzela vodstvo kmalu po startu in ga je nato obdržala do konca. Nizozemka Hage pa je še enkrat presenetila, ko je premagala Korotajevo.

Rezultat obeh finalov:

za 3. in 4. mesto:
1. Hage (Niz.) 4'00"43
2. Korotajeva (Sov. zveza) 4'04"80

za 1. in 2. mesto:
1. Obodovskaja (Sovjetska zveza) 4'01"14 (p. h. 44,794 km)
2. Burton (Anglija) 4'02"60

Opravili so tudi drugi četrtfinale v ženski hitrostni vožnji. Italijanka Longari je bila tudi danes druga v svoji skupini in je tako izpadla. V polfinale so se premočno uvrstile poleg Vzhodne Nemke Bloner, ker tri Sovjetinje: Kiričentova, Jermolajeva in Baguinjanc. Najboljši čas med njimi je imela Jermolajeva. Sovjetska zveza si je v tej disciplini torej že v polfinalu zagotovila vsaj dve kolajni.

V moških disciplinah so se po repesažu v amaterski vožnji za motorji uvrstili v finale: Carnile (It.), Grassi (It.), Yulia (Šp.), Castello (It.), Stam (Niz.), Heger (Švi.), De Vlaeminck (Bel.) in Yanser (Švi.)

V vožnji za motorji so se pomerili tudi profesionalci in finalisti so postali: Verschueren (Bel.), Rudolph (Z. Nem.), De Wit (Niz.), Raynal (Fr.), Proost (Bel.), De Lillo (It.). Med temi sta s svojo vožnjo De Wit in Proost pokazala, da sta trenutno najresnejša kandidata za osvojitev prvega mesta.

V zasledovalni vožnji profesionalcev sta se uvrstila v finale oba Italijana, Faggin in Guerra, poleg njiju pa še Porter (Avstral.), Ritter (Dan.), Grosskost (Fr.), Bongers (Niz.), Duyndam (Niz.) in Adler (V. Nem.).

Za kvalifikacije hitrostne vožnje za profesionalce se je prijavilo 9 vozačev in tako so morali ta del tekmovanja opraviti samo zaradi enega odvečnega kolesarja. Tukaj so lep uspeh zabeležili Italijani, ki so uvrstili v polfinale kar tri svoje vozače: Beghetta, Bianchetta in Pettenello, četrti polfinalist pa je še Belgijec Sercu. Tako se je tudi letos ponovil položaj, ki je nastal lani na svetovnem prvenstvu v Amsterdamu, le da je Maspesa zamenjal Bianchetto, Damiana pa Pettenella. Italijani imajo torej v tej disciplini zagotovljeni dve medalji, vendar pa se prav lahko tudi zgodi (kot lani), da jim zlato medaljo odnese izpred nosa edini tujec — Sercu.

Češkoslovaška kriza in šport

STOCKHOLM, 27. — Zaradi češkosolvaške krize so na Švedskem odpovedali svetovno prvenstvo v modernem peteroboju, ki bi moralo biti 13. septembra v Stockholmu. Prijavljenih je bilo 10 držav, med katerimi Sovjetska zveza, Poljska, Madžarska in Vzhodna Nemčija.

LONDON, 27. — V Veliki Britaniji so odgodili vrsto športnih srečanj, ki bi jih morali opraviti s tekmovalci iz petih držav, ki so zasedle Češkoslovaško.

Srečanje med škotskimi in poljskimi boksarji, ki bi moralo biti 5. septembra so tudi odpovedali. Številni britanski športniki so sklenili zbirati podpise za Zatopkov predlog, po katerem naj bi napadalcem Češkoslovaške prepovedali nastopiti na olimpijskih igrah. Zbrali pa bodo tudi podpise za posebno protestno resolucijo, ki jo bodo izročili v ponedeljek sovjetskemu veleposlaništvu v Londonu.

ALPINIZEM

Alpinistični tabor SPD Trst bo letos v koči na Grauzarii

Poleg plezalnih vzponov je mogoče v bližini koče opraviti tudi vrsto krajših izletov

Letošnje poletje, ki je zelo nagajalo planincem, se bliža h koncu. Dnevi se vedno bolj krčijo in priložnosti za daljše izlete je tako vedno manj. Visoki gorski vrhovi postajajo za planince manj dostopni, zato si morajo odslej izbirati pohode v manj visoke gore, v predgorja. Med ta sodita tudi Grauzaria in Sernio, ki ležita med Moggiom in Paularom.

Do teh dveh gora pridemo, če zavijemo iz Moggia po dolini Aupa. Po 10 km pridemo do potoka Flop, pri katerem dobro vidno znamenje pokaže stezo, ki vodi na Grauzario. Po ne preveč strmi poti, ki se vije med grmičevjem in mimo opuščene planšarije Flop, pridemo do velikega, poraslega melišča. Na desni strani leži sredi zelenih trat Flop, na levi pa se dvigajo proti nebu navpične, 500 metrov visoke skale severne stene Sfinge. Po približno enourni hoji pridemo do koče Grauzaria na nadmorski višini 1.250 metrov. To kočo so dogradili leta 1965 in se bodo v njej naši alpinisti in oni iz Slovenije utaborili.

Od koče vodijo številne poti: na Flop 1 uro hoje, na Creto Grauzario 2 uri, na Sernio 2 uri in do bivaka «D. Feruglio» 2 uri.

V tem kraju — koči Grauzaria — bo torej letos alpinistični tabor SPDT, ki ga bodo odprli z dviganjem zastave in ta bo nato vihrala nad kočo teden dni.

IGO LEGIŠA

ŠAH

Letošnje italijansko državno šahovsko prvenstvo bo v Gorici. Trajalo bo od 31. avgusta do 8. septembra.

ATLETIKA

Marjana Lubej in Djurdja Fočić med najboljšimi peterobojkami

Obe atletinji imata možnost visoke uvrstitve v peteroboju na olimpijskih igrah - Bo obstal državni rekord Drage Stamejčić?

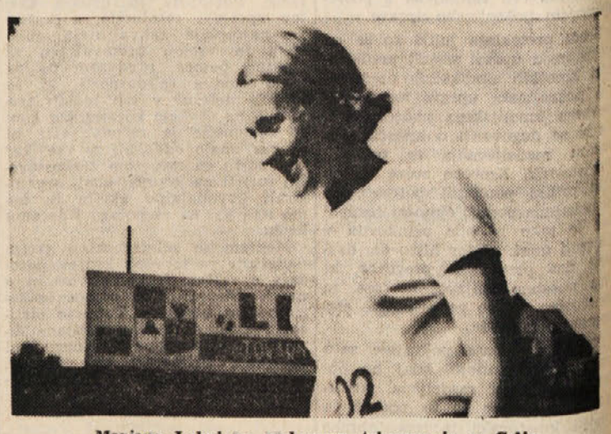

Marjana Lubej na nedavnem tekmovanju v Celju

23-letna plavolasa Celjanka Marjana Lubej bo po pričakovanju mnogih atletskih strokovnjakov vidna osebnost na olimpijskih igrah v Mehiki. Odlične rezultate je letos dosegla v tekih na 80 m z ovirami, na 100 m, na 200 m in v skoku v daljino. Čeprav v skoku v višino in posebno v metu krogle ni posebno uspešna lahko zbere v peteroboju lepo število točk. Letos je zbrala največ 4639 točk vendar v začetku sezone, ko še zdaleč ni bila v taki formi kot sedaj. V Celju na državnem prvenstvu je v dveh dneh dvakrat pretekla 80 metrov z ovirami v 10"7 in 10"6, dvakrat 100 m v 11"5, dvakrat 200 m v 23"9 in 23"8, v daljino je skočila 6,11 m, tekla pa je tudi v štafetah 4x100 in 4x200 m. Skupno torej 9 nastopov. Skoraj dva peteroboja! Če vzamemo v poštev njene nastope na ovirah (10"7), v daljini in na 200 m (23"9) dobimo skupaj že 3147 točk. Manjkata še skok v višino in met krogle osebna rekorda 157 cm in 10,70 m). Vzemimo v poštev možna dosežka 155 cm in 10,50 m, če bi atletinja res nastopala v peteroboju, in dobili bomo nadaljnjih 1641 točk ali skupni dosežek 4788 točk. Zelo verjetno pa bi atletinja tudi v višini in krogli dosegla nekaj več, ker je bila izredno razpoložena in njen skupni rezultat bi bil zelo blizu 4900 točk, to pomeni v svetovni eliti.

Za olimpijske igre bodo Lubejevo prijavili za celo vrsto panog, urnik pa ji bo dovoljeval predvsem peteroboj in po njem še ovire. Malo verjetno je, da bo Celjanka nastopila pred peteroborjem na 100 m in v daljini. Atletinja sama računa na rezultat okoli 4800 točk in uvrstitev do 10. mesta.

Slovensko atletinjo bo v peteroboju spremljala tudi Djurdja Fočić, ki je na mladinskem festivalu v Sofiji v peteroboju zbrala 4707 točk. Fočićeva je boljša od Lubejeve v metu krogle (11,96), v daljini (6,18) in višini (163 cm), slabša pa v tekih (80 m ovire 11"2, 200 m 25"2). Po rezultatu 4707 točk je popravila osebna rekorda v daljini in krogli. Trenutno bi morala tudi ona doseči okoli 4800 točk.

Na olimpijskih igrah samih pride lahko do hudega dvoboja med obema Jugoslovankama. Zanimivo bo če bo vzdržal državni rekord, katerega je na igrah v Tokiu s 4790 točkami dosegla Draga Stamejčičeva. Stamejčičeva je bila ob tisti priliki odlična peta.

— lin —

Djurdja Fočić je Lubejevi skoraj enakovredna nasprotnica.

Na športnem tednu Gaje v Padričah bo tekmovalni spored zelo zgoščen

Na sporedu bo kar sedem panog in sicer: odbojka, košarka, balinanje, atletika, rusko kegljanje, bližanje in igra med dvema ognjema

V Padričah so v teku poslednja dela pri gradnji obeh novih balinarskih igrišč

Prizadevni voditelji športnega življenja v Padričah in Gropadi so že skoraj povsem dokončali priprave za športni teden Gaje, ki se bo začel to soboto in se zaključil s plesom v ponedeljek, 9. septembra.

Kot smo že poročali, bo spored dokaj pester. Tekmovanja bodo na sporedu vsak dan: med tednom v večernih urah, ob nedeljah pa tudi zjutraj in popoldne. Organizatorji so sestavili tak urnik.

SOBOTA, 31. AVGUSTA

— ob 17. uri: otvoritev novega odbojkarskega, košarkarskega in dveh balinarskih igrišč;

— ob 18. uri: prijateljska moška odbojkarska tekma Gaja - Izola;

NEDELJA, 1. SEPTEMBRA

— ob 9.30: začetek kvalifikacij ženskega odbojkarskega turnirja;

— ob 15. uri: med dvema ognjema;

— ob 18. uri: mednarodna moška odbojkarska tekma Trst - Slovenija;

PONEDELJEK, 2. SEPTEMBRA

— ob 19.30: začetek kvalifikacij moškega odbojkarskega turnirja.

TOREK, 3. SEPTEMBRA

— ob 20. uri: rusko kegljanje.

SREDA, 4. SEPTEMBRA

— ob 19.30: zaključek kvalifikacijskih tekem v moški in ženski odbojki.

ČETRTEK, 5. SEPTEMBRA

— ob 19.30: bližanje.

PETEK, 6. SEPTEMBRA

ob 19.30: polfinale v moški in ženski odbojki.

SOBOTA, 7. SEPTEMBRA

ob 16. uri: začetek mednarodnega balinarskega turnirja z udeležbo osmih ekip;

— ob 18. uri: štafetni tek dečkov;

ob 21. uri: tek za «Pokal Gaje» na 2 km dolgi progi od Padrič do Gropade in nazaj.

NEDELJA, 8. SEPTEMBRA

— ob 8.30: nadaljevanje mednarodnega balinarskega turnirja (ki se bo zaključil približno ob 18. uri);

— ob 10. uri: finale ženske odbojke;

— ob 15. uri: finale moške odbojke;

— ob 16.30: prijateljska košarkarska tekma Sz Bor - Partizan Sežana;

— ob 18. uri: nagrajevanje zmagovitih ekip.

Razen tega bo na športnem igrišču v Padričah tudi ples in sicer kar šest večerov: obe soboti, nedelji in ponedeljka zvečer po zaključku športnih srečanj.

OBVESTILA

Organizatorji športnega tedna Gaje vabijo vsa društva, ki se nameravajo udeležiti tekmovanja v moški in ženski odbojki, ruskem kegljanju, balinanju, bližanju in teku, da se prijavijo na sedežu Gaje v Padričah št. 27, do 28. t.m. Sedež društva je odprt vsak ponedeljek, sredo in petek od 19.30 do 21. ure.

Športni teden Gaje bo v prvem tednu meseca septembra v Padričah.

* * *

Sz Bor sporoča, da se bodo začeli v sredo, 28. t.m. ob 20.30 redni treningi prve ženske odbojkarske ekipe. Igralke naj se treninga udeleže polnoštevilno in točno.

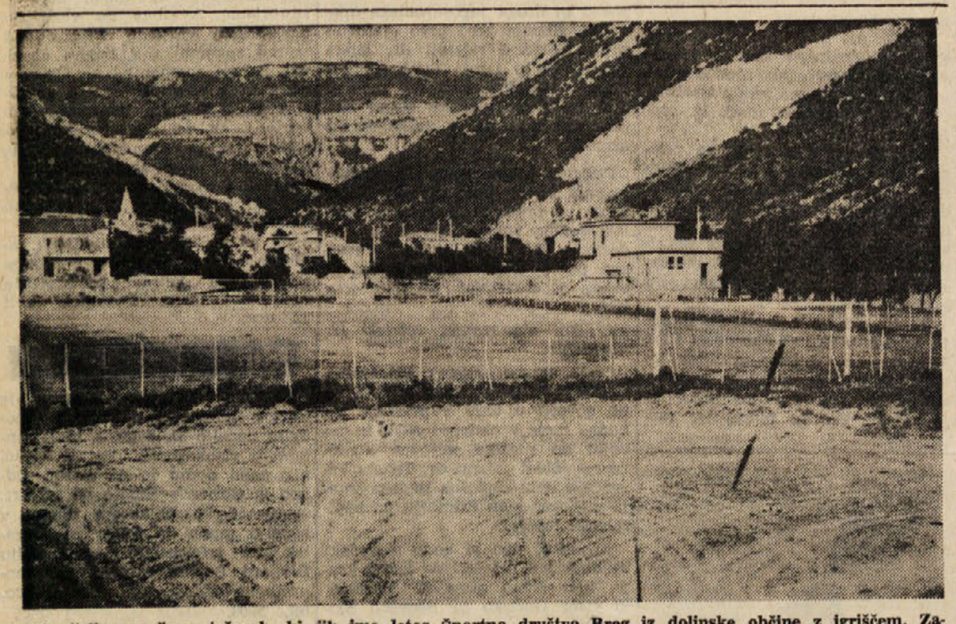

Poročali smo že o težavah, ki jih ima letos Športno društvo Breg iz dolinske občine z igriščem. Zaradi tovarne Grandi Motori bodo namreč podrli boljunško nogometno igrišče. Brežani bodo tako ostali brez igrišča ne le za nastope svojih ekip, ampak tudi za treninge. (Na sliki boljunško nogometno igrišče)

OLIMPIJSKE VESTI

Olimpijski ogenj sinoči v Genovi

Danes bo bakla s plamenom nadaljevala pot proti Ameriki

GENOVA, 27. — Nocoj je prispela v Genovo grška vojna ladja «Navarrino», ki je na svojem krovu pripeljala plamenico z olimpijskim ognjem, s katerim bodo oktobra v okviru otvoritvene slovesnosti olimpijskih iger v mehiški prestolnici prižgali veliko žaro.

Ob prihodu v italijanske obalne vode je «Navarrina» obkrožilo 25 velikih motornih čolnov, ki so ladjo spremljali proti Genovi. Ob 18.10 je ladja pristala ob pomolu v pristanišču. Med brizganjem visokih curkov vode, ki so jih pošiljale v zrak gasilske ladje, igranjem godbe in tuljenjem ladijskih siren je poveljnik grške ladje prinesel baklo na pomol. Tukaj jo je predal italijanskim tekačem, ki so jo v 22 menjavah ponesli do Porta Soprana. Med tekači, ki so jih na poti spremljali policisti na motornih kolesih, so bili tudi nekateri italijanski državni prvaki in reprezentanti, med temi tudi odbojkarski reprezentant Candia. Pot je bila dolga skupno 6 km in vzdolž nje se je zbralo na tisoče gledalcev, ki so pozdravljali mlade tekače. Ob zadnji menjavi so tekli z baklo mimo Kolumbove rojstne hiše, poslednji tekač pa jo je nato ponesel do Porta Soprana, kjer je med igranjem godbe prižgal posebno žaro na trinožniku, istočasno pa so spustili v zrak tisoč golobov.

Danes ob 11. uri bo bakla nadaljevala pot proti Ameriki na krovu italijanske vojne ladje «Palinuro», ki jo bo ponesla do Barcelone, od koder jo bodo prepeljali preko ocenana z drugo ladjo.

Kot smo že poročali je olimpijski ogenj začel svojo dolgo pot v petek 23. t. m. v antični Olimpiji. V mehiško prestolnico bo prispel 12. oktobra. Pot bo trajala 51 dni in skozi 5 držav ter 32 mest bo baklo poneslo 3.000 tekačev

Zanimivo je, da vsi člani olimpijske štafete ne bodo le tekli, ampak tudi plavali: pred mehiško obalo se bo namreč pred Veracruzom ladja ustavila na odprtem morju in do obale jo bo poneslo 17 plavalcev.

Bivši olimpijski zmagovalec v ječi

Vse države, ki goste olimpijske igre imajo navado, da povabijo na brezplačen ogled iger vse tiste svoje nekdanje športnike, ki so v preteklosti osvojili zlato olimpijsko medaljo. Tega običaja pa se, kot vse kaže, Mehikanci ne bodo mogli držati v celoti.

Pred časom je namreč osvojil zlato olimpijsko kolajno tudi general Humberto Mariles, ki je bil celo prvi Mehikanec, ki mu je uspel tak podvig. Na letošnje igre pa ga ne bodo mogli povabiti, ker je trenutno v zaporu. Zaradi umora nekega delavca (kar pa bojeviti general zanika) so ga namreč obsodili na 20 let ječe.

20. B. TRAVEN

General iz džungle

Tam so bile luknje, ki jim ni nihče vedel globine, o katerih pa so domači otroci trdili, da so zračni preduhi podzemnega prehoda, ki drži izpod nekega oboka na finci do Hucutsina in se tam končuje v grobnici katedrale. Tam so bile krastače, velike ko otroška glava, o katerih so otroci s fince govorili, da niso prave krastače, ampak stare žene davno umrlih peonov, in da je ena izmed njih babica rajnkega finquera, ki jih je *brujo*, indijanski čarovnik, vse začaral v krastače, in da v kresni noči spet postanejo ženske za tri ure. Štirje mladeniči so v zadnji kresni noči videli, kako so ženske prilezle iz tega starega kupa kamenja, in potem opazovali, kako so se odpravile k reki. Kaj so pa tam počele, tega ne ve, ker ga je bilo preveč strah, da bi tekel za njimi.

Tako je bilo prijateljstvo med otroki zapečateno in žene upornikov so se v razgovoru z ženami peonov pritoževale, kakšne skrbi imajo z otroki in da se morajo tašče venomer vmešavati v zadeve, ki se jih prav nič ne tičejo, kar ima za posledico samo slabo voljo in prepir.

Medtem so se začeli peoni tudi tukaj pred oltarjem pogovarjati z bližnjimi muchachosi z monterij, izmenjavati tobak in jih vabiti, naj pridejo zvečer v njihove kolibe, kjer so dobro zakopali pol steklenice, da je ne bi stari zasledil.

Zato je že davno, preden je Profesor z razdelitvijo fince dosegel vrh slovesnosti, izginila med peoni zadnja sled strahu in nezaupanja. Uporniki so popolnoma družabni in spodobni muchachosi, so govorili med seboj peoni. Možje z monterij pa so spet govorili, da peoni nikakor niso tako neumne mule, kakor so dotlej mislili. Kar dobro znajo odpirati gobec in prav razumno govoriti, čeprav so si ljudje že oddavnaj umišljali, da so le idioti in ker so idioti, da so zato peoni in bolj neumni od svojih koz.

Zdajci je spregovoril Braulio. Ni splezal na kamniti oltar, ampak je govoril tam, kjer je stal, tik ob nogah Profesorja, ki je stal visoko in ga je moral pogledati strmo navzgor, če ga je hotel videti v obraz. «Odlično si storil, amigo, da si nam podaril finco.»

«Da, vaša lastnina je, zdaj in na vse večne čase. Obdelujte jo in vse, kar bo rodila, je vaše,» je potrdil Profesor.

«Tudi živina?» je zavpil eden izmed peonov.

«Tudi živina in vsa poslopja tukaj.»

Braulio se je z obema rokama popraskal po gostih, črnih, zmršenih laseh, med katerimi je bilo nekaj sivih pramenov. To je bila negotova kretnja malega kmeta, ki mora nujno kupiti mladega prašička, a mu je predrag in tudi sicer ne najde nobenega prašička na trgu, ki bi bil bolj poceni.

«Prav dobro, da imamo zdaj finco, amigo. Toda kaj bomo storili, če se gospodar vrne?»

«Bomo že mi poskrbeli, da se ne bo vrnil.»

«In če vas zajamejo federalesi, kaj potem?»

«Ne bodo nas ujeli. Brez skrbi.»

«Ne boste ostali na naši finci?»

«Seveda ne. Mi korakamo naprej, da bi dali zemljo še drugim peonom.»

«Kdo pa nas bo ščitil pred gospodarjem, če boste odkorakali?»

«Se boste pač morali sami zaščititi. Zdaj ste vi gospodarji in je vse vaše.»

«Če pa se vrne gospodar in pripelje še ruralese, kaj bomo potem storili?»

«To, kar delamo mi z ruralesi. Pobijamo jih ko stekle pse.»

«*Bueno. Muy bueno, camarada,*» je dejal Braulio. «Dobro, zelo dobro.» Zamišljeno se je obrnil in izginil med peoni.

«*Tierra y Libertad!*» je zavpil Profesor s kamnitega oltarja.

«*Tierra y Libertad!*» so mu odgovorili muchachosi. To pot se jim je pridružilo tudi nekaj peonov.

«*Viva la revolucion!*» je zavpil General.

«*Viva la revolucion de los Indios y de los peones!*» je odmevalo po patiu.

7

Dva dni pozneje navsezgodaj, ko so se že goste megle stiskale k tlom prerije in se je jelo jutro nejevoljno in krmežljavo prebujati, je krdelo že zapustilo finco.

Proti osmi uri je general zaukazal postanek na nekem gričku in se ozrl, da bi videl, kako se približuje krdelo. Sto metrov dalje pred njimi na poti je bil prehod čez reko. Na nasprotnem bregu sta ležala na pesku dva čolna. Bila sta last fince. Reka je bila globoka in je močno drla, narasla od dežja, ki je napolnil njeno korito v zgornjem toku. Nekaj muchachosov bo moralo preplavati deročo reko, da bi spravili kanuja sem čez. Bila sta ista kanuja, ki ju je bil uporabil finquero z družino, ko je bežal. Ko se je General še razgledoval, je nenadoma dejal Profesorju: «Tam zadaj pa je veselo.»

Profesor je dvignil daljnogled. «Prav imaš, General, tam je veselo. Ves ta gnoj gori. Niti eno poslopje ne bo ostalo celo. *Dios mio*, to ti je kres. Zdaj gori že kapela. Diktatura se poslavlja. Po deželi se začenjajo množiti ruševine. Z grmadami se je začela, z grmadami in ruševinami se končuje. Popolnoma naraven krogotok.»

General ga ni več poslušal. Pogledal je dol na široko reko. «Popolnoma naraven krogotok. Hudič vedi, rad bi vedel, kako bomo tukaj prepeljali čez našo armado. To nas bo veljalo vsaj dva hudičevo naporna dneva, morda celo tri. Toda čez moramo priti!»

PETO POGLAVJE

1

Uporniška vojska je bila na poti v Achlumal.

Dolgo se je štab posvetoval, katero pomembno glavno mesto naj bi najprej obiskali, Achlumal ali Hucutsin. Obe mesti sta bili majhni in v obeh je imel svoj sedež *jefe politico*, ker sta bili obe glavni mesti okraja. V obeh mestih je bila tudi po ena četa ruralesov in pomembna vojaška postojanka zveznih čet. General je spet upošteval miselnost oficirjev, svojih nasprotnikov, ko je predlagal, da bi šli nad Achlumal in ne Hucutsin. Pravilno si je dopovedoval, da so ruralesi in federalesi, ki so razmeščeni v Hucutsinu, gotovo prepričani, da se bo krdelo spravilo na Hucutsin z namenom priti do Jovela skozi Teultepec. Oshchuc in Vitztan. V Hucutsinu se je zbrala večina vseh finquerosov s tega območja. Vsi so bili oboroženi in vse so spremljali oboroženi oskrbniki in sinovi in bratranci in tisti rokodelci, ki so jim bili zvesti.

Edina naravna pot za muchachose je bila skozi Hucutsin. Saj je držala v tiste kraje, kjer je bila večina njih doma in kjer so jih bili najeli. To je bila pot, ki so jo najbolje poznali in so na njej ali z obeh strani v njeni bližini lahko zmeraj računali, da bodo naleteli na rojake in sorodnike svojega plemena, ki jim bodo lahko nekako pomagali bodisi tako, da bodo zanje vohunili, ali tako, da jim bodo kazali najboljša skrivališča in najboljše poti, na katerih bi uporniki skočili v hrbet uniformiranim vojakom.

Na mnenje vojnega sveta so vplivali številni prestrašeni peoni, ki so se vračali iz Hucutsina domov na svoje fince. Ti posamezni potniki s trga so potrjevali Generala v mislih, kaj nameravajo ukreniti vojaki proti upornikom.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst